საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარეგო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

ოთხშაბათი, 22 ოქტომბერი, 1919 წ.

ერთობა

ფასი 2 მანეთი

გაზეთი ღირს 1 თვით 50 მანეთი, ცალკე ნომერი ექვსგან 2 მანეთი, განცხადების ფასი: ... ველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, ჰეტიტის სტრიქონი 3 მანეთი. სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივი ზომისა 60 მანეთი. ნასიყ განცხადებები არ დაიბეჭდება. რედაქც. და კანტორის ადრესი: რუსთაველის ს. № 24.

ტელეფონი 16—62.

№ 240 ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 240

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ღრმათ დამწუხრებულნი ბიძა დიმიტრი, ბიცოლა ანნა და ბიძაშვილები: აკაკი, შალვა და ჟენია შენგელიები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მათთვის ძვირფასს და დაუვიწყარ

პარასკევა (ცაშა) იოკიმეს ასულის **ჩანჩალეიშვილის**

უდროოთ გარდაცვალებას 19 ოქტომბერს. (2748—1—1)

გულდამწვარი დედა სალომე, ძმები: არკადი, დიომიდე, სევერიან, და—ნინა; ბიძაშვილები: კოლია, კალენიკე ჩანჩალეიშვილები და სიძე ალექსანდრე ჯაფარიძე აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობ მეგობრებს

პარასკევას კონსტ. ასულის **ჩანჩალეიშვილის**

უდროოდ გარდაცვალებას, რომლის დასაფლავება მოხდება ოთხშაბათს, 22 ოქტომბერს, ნაშუადღევის 2 საათზე, საკუთარ ბინიდან. ლოტკინის ქუჩიდან სახ. № 24 წმ. ნინოს სასაფლაოზე. (2741—2—2)

ღრმად დამწუხრებულნი: ბიძა დიმიტრი, ბიცოლა ანნა, ბიძაშვილები: აკაკი და შალიკო შენგელიები მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ კვირას, 19 ოქტომბერს, ღამის 2 საათზე უდროოდ გარდაიცვალა

პარასკევა კონსტ. ასული **ჩანჩალეიშვილი**

დაკრძალვა ოთხშაბათს, 22 ოქტომბერს, ნაშუადღევის 2 საათზე, წმ. ნინოს სასაფლაოზე. (2741—2—2)

ღრმა მწუხარებაში მყოფნი: კონსტანტინე სოფრომის ძე ყვავაძე, მღვდ. მიხეილ გიორგაძე შვილებითურთ აუწყებენ ნათესავთ, მეგობართ და ნაცნობთ პირველის უსაყვარულესი და დაუვიწყარი უდროოთ გარდაცვლილ მეუღლის, მეორე საყვარელი შვილის და მესამე-ნი დაუვიწყარი დის რკინის გზის სკოლის მასწავლებლის

ნინას

სულის მოსახსენებლათ წლის თავზე 24 ოქტომბერს (ახ. სტ.) დღით ხუთშაბათს, 11 საათზე, ხაშურის რკინის გზის ეკლესიაში გადადგილ იქნება წირვა, პანაშვიდი კი სასაფლაოზე. (ფ 3—2)

ამა წლის 20 ივნისიდან ხანგრძლივ ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა სოფ. ხოვლეში (გორის მაზრა, სად. გრაკალი)

მღვდელი **ლეონიდეს გრიგოლის ძე პავსაძე**

რასაც აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მეუღლე მარიამ მალხაზის ასული, შვილები: ვერა, მიხეილ, ანდრია, ლადო და კოლა, რძლები, სიძე და შვილი-შვილები. დაკრძალვა ხუთშაბათს, 23 ოქტომბერს, 12 საათზე, სოფ. ხოვლევში. (2749—1—1)

თავზარდაცემულნი და ღრმა მწუხარებასა შინა მყოფნი: მეუღლე სარა ნიკოლოზის ასული, ვაჟები: შტაბ-როტმისტრი გიორგი (ეროვიკა), შალიკო და ლუტა, ქალები: ეროზეფინა, თამარ, ჟენია და ლილი, ძმები: ალექსანდრე, ინჟენერი ბიქტორ და ჯიუ, დები: ელენე და დოსია, რძლები: პასიკო, ანნა და გუგულა და სიძეები: რამან ჩიქოვანი, ქიშვარდი და ალექსანდრე მალაქია ძე ჯაფარიძენი და ლადო გეგეჭკორი აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობ-მეგობრებს, რომ პარტახტიანმა ტიფმა გამოსტაცა მათ ოჯახის მზრუნველი, ტკბილი მამა და წინამძღოლი

ეკიმი ასლან გიორგის ძე გელოვანი

რომლის დასაფლავება მოხდა საგვარეულო სასაფლაოზე, ლეჩხუმში (სოფ. ახალქალა), კვირას, ოქტომბრის 19 ს. (2750—1—1)

გულდათუთქული და ღრმად დამწუხრებულნი დედა მარიამი შვილებით, ბაგრატ მეუღლით მარუსიათი, გიორგი და არტემ ქღენტები, დაი ნინა და სიძე თვაუროვი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობ მეგობრებს, რომ 20 ამა თვეს შუალამის ორ საათზე, ხან მოკლე ავადმყოფობის შემდეგ უდროოდ გარდაიცვალა მათი საყვარელი ძვირფასი

სიდონია ქღენტი

პანაშვიდი 22 ოქტომბერს, საღამოს 5 საათზე, რომლის გამოსვენება მოხდება სახლიდან ყაზბეგის ქუჩა № 17, დილის 10 საათზე, კალოუბნის ეკლესიაში. დაკრძალვა მოხდება კუკიის სასაფლაოზე 23 ოქტომბერს. (3754—2—1)

ღრმად დამწუხრებულნი იასონ გიორგის ძე ჯორბენაძე და მარო ჯორბენაძისა შვილებით, თეოფილე წულაძე და მატრონე წულაძისა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხან მოკლე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათი ძვირფასი დედა

ნინო ჯორბენაძისა

რომლის დაკრძალვა დანიშნულია ხუთშაბათს, 23 ოქტომბერს, ლანჩხუთში, გუმბელიურის ეკლესიაში. (2753—1—1)

ინგლისი და ბათუმის ოლქი

ერთის წლის წინ ინგლისის ჯარებმა დაიპირეს ბათუმი და ბათუმის ოლქი. ფორმალურად ეს მხარე ინგლისის მფლობელობის ქვეშ იყო გამოცხადებული, აქ ინგლისის სამხედრო გუბერნატორიც იყო დანიშნული; მიუხედავათ ამისა ბათუმის და მის ოლქის მართვა-გამგებლობაში არსებითად არაფერი შეცვლილა შედარებით იმ წესებთან, რომლებიც აქ იყო შემოღებული ძველი რეჟიმის დროს. ქალაქის და ოლქის სათავეში მოექცნენ ისევ ის რუსი ჩინოვნიკები, რომლებიც ამ მხარეს მართავდენ რევოლიუციამდის. ფაქტიურად თავის თანამდებობას დაუბრუნდენ ისევ ის მაზრის უფროსები, ისევ ის პრისტავები, რომლებიც კავკასიის ნამესტნიკის დროს განაგებდენ სახელმწიფო საქმეებს. ხალხს, რომელმაც ერთის წამით—რევოლიუციის პირველ თვეებში და ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკის ხანაში—ცოტა თავისუფლად ამოისუნთქა, ისევ წინანდელი უცხო ტომის ბიუროკრატია დააწვა კისერზე. ადგილობრივი თვითმართველობა, რომელიც რევოლიუციის დასაწყისში იყო შემოღებული ქალაქში და რომლის შემოღებაც მზადდებოდა პროვინციაში, მოისპო ოსმალების შემოსვლის დროს და ინგლისელების მოსვლის შემდეგაც არ აღდგენილა.

ძველ რუსეთის ბიუროკრატიის დაბრუნებამ საშინლად აწეწ-დაწეწა ბათუმის და მის ოლქის საქმეები. არას დროს ბათუმში არ ყოფილა ისეთი ანარქია, ძარცვა-გლეჯა, ყაჩაღობა, როგორც დღეს. არას დროს ბათუმში და მის ოლქში არ ყოფილა გამეფებული ისეთი თავაშვებული სპეკულიაცია, როგორც დღეს. რუს-ჩინოვნიკების ბათუმში ბატონობა სწამლავს მთელი ამიერ კავკასიის ატმოსფერას, რადგან ყველა აშკარად ხედავს და ამას არც თვით რუსი ბიუროკრატები მალავენ, რომ მათ სურთ ბათუმი გადააქციონ დენიკინის ჯარების ფორპოსტად. ინგლისის სარდლობა, რომლის მფლობელობაშიაც ითვლება ბათუმი და მისი ოლქი, არ შეიძლება არ ხედავდეს იმ უხერხულობას და იმ მავნებლობას, რომელიც შექმნა ძველ რუსეთის ჩინოვნიკების გაბატონებამ ამ მხარეში.

უკანასკნელი განცხადება, რომელიც გამოუცია ამ დღეებში ბრიტანეთის შავი ზღვის ძალების მთავარ-სარდალს გენერალ მილნს, იმის მომასწავებელია, რომ ინგლისს უკვე გათვალისწინებული ჰქონია მთელი ეს მავნებლობა და გადაუწყვეტია ძირითადათ შეცვალოს ბათუმის და მის ოლქის მართვა-გამგებლობის სისტემა. გენ. მილნის განცხადება ბათუმის, ასე ვთქვათ, „მეორე ოკუპაციის“ მომასწავებელია. წინაღმდეგ იმ მართვა-გამგებლობის წესისა, რომელიც დღემდის იყო ბათუმში და მის ოლქში გამეფებული, როგორც განცხადებიდან სჩანს, ინგლისის სარდლობას გადაწყვეტია შემოიღოს ახალი წესი: თუ აქამდის ინგლისის ჯარების საფარველს ქვეშ აქ ძველებურად თარეშობდა ნიკოლოზის პოლიცია და ბიუროკრატია, დღეს ინგლისის სარდლობას ახალი ადმინისტრაციის შემოღება განუზრახავს: „სამხედრო ძალების დასახმარებლად, ვკითხულობთ გენ. მილნის განცხადებაში, ადგილობრივ მცხოვრებთაგან დაარსდება ქანდარმერია ოლქში სამსახურისთვის და აგრეთვე შესდგება საქალაქო პოლიცია“.

ადგილობრივი მცხოვრებნი დიდი ხანია გმინავენ მოსულ ჩინოვნიკების და უცხო პოლიციის უღელ ქვეშ. და რაც უფრო მალე განხორციელდება მართვა-გამგეობის ახალი სისტემა, რაც უფრო მალე დაეყრდნობა მთავრობა ადგილობრივ ძალებს, მით უფრო მალე დამყარდება ბათუმში და ბათუმის ოლქში წესიერება.

მაგრამ მხოლოდ „ქანდარმერიის“ და „პოლიციის“ დაარსება ადგილობრივ მცხოვრებთაგან სრულებითაც არ კმარა. თუ ინგლისის მთავრობას უნდა მტკიცე წესიერება იყოს ბათუმში და მის ოლქში, მან უდნა შემდეგი ნაბიჯებიც გადასდგას. ამ მხარის მოწყობის საქმეში მან უნდა იხელმძღვანელოს იმ პრინციპებით, რომლებიც წამოაყენა დღევანდელმა მოწინავე აზროვნობამ და რომლებსაც ვერ გადუხვევს ვერც ერთი თუნდაც ძლიერი სახელმწიფო. „ერის თვითგამორკვევა“—აი მთავარი ამ პრინციპთაგანი. ბათუმის და მის ოლქის მცხოვრებლებს ნება უნდა მიეცეს ისე მოაწყონ თავისი საქმე, როგორც თვითონ სურთ, და აირჩიონ ისეთი „ორიენტაცია“, საითკენაც მათ მიაქანებს ეკონომიური, ისტორიული, ეთნოგრაფიული და სხვა ინტერესები. ეს „ორიენტაცია“ ბათუმის და მის ოლქის მცხოვრებთ დიდი ხანია გამორკვეული აქვთ და თუ ინგლისის სარდლობის თვალში ყურადღების ღირსია ადგილობრივ მცხოვრებთა მისწრაფება, მან უნდა ის გზა აირჩიოს ბათუმის საკითხში, რომელზედაც მიუთითებს მას მცხოვრებთა სურვილი.

„ჩვენს შემდეგ თუ გინდ კავკასიანს დაკცეულა“

რუსეთის მთელ სივრცეზე სამოქალაქო ომის ასპარეზი დღითი დღე ფართოვდება. თვით ომის კვანძი უფრო და უფრო იხლართება და მწვავდება. ძნელია იმის გარკვევით თქმა, თუ სადაა ფრონტი, რომელია ზურგი ამა თუ იმ ჯარის, ამა თუ იმ გუნდის. ჩერნიგოვში მობალისენი—კიევში კი ბალშევიკები—მათ შორის ზელიონი—ფასტოვში დენიკინელნი—მათ წინ და გვერდით პეტლიურა და ასე ბოლომდე. უაღრესად განსწავლული სტრატეგი სპეციალისტიც კი ვერ გაიკვლევს დღევანდელ სიმარ მდგომარეობას, ვინაიდან ეს ომი კი არა, რაღაც სამხედრო კადრილია. ეს კი სწორეთ დამახასიათებელია სამოქალაქო ომისთვის. ყოველ შემთხვევაში ამ ქაოსიდან ერთი დასკვნის გამოყვანა შეიძლება. კომუნისტები დიდ კრიზისს განიცდიან, მოსალოდნელია, რომ ახლო მომავალში ბალშევიკებმა დიდი დამარცხება განიცადონ. ომის სასწორი ანტიკომუნისტურ ბანაკისაკენ იხრება.

როგორც სჩანს, რუსეთის რევოლიუციის აკვანს—პეტერბურგს—პირდაპირი საფრთხე მოელის. თეთრებმა უკვე გატეხინა დიპირეს. ბალშევიკებმა მთელი თავის ძალას თავი მოუყარეს მტრის მოსაგერებლათ. ყველა დაწესებულებათა მუშაობა შეაჩერეს. საბჭოს მთელი შემადგენლობა თავის პრეზიდიუმით ფრონტზე გაგზავნეს; სოვნარხოზში მხოლოდ დავრდომილი თავმჯდომარე დასტოვეს და სხვა. ეს უკვე სასოწარკვეთილების მომასწავებელია. ძნელია იმის თქმა ახლა, აი ამ იერიშზე, ჩაიგდებენ ხელში პეტერბურგს შავრაზმელები, თუ არა. ამას არც იმდენი მნიშვნელობა აქვს. ხოლო, ადრე თუ გვიან, რომ კომუნისტები დამარცხდებიან და მათივე წყალობითა და მეოხებით ადგილს რეაქციონერებს დაუთმობენ, ეს სადაო აღარაა. ეს ამა თუ იმ სტრატეგიულ მდგომარეობაზე კი არაა დამოკიდებული, არამედ ეს პოლიტიკის კითხვაა. და ეს კითხვა კი სოციალდემოკრატიისთვის აშკარა იყო ჯერ კიდევ 1917 წელში. კომუნიზმი განწირულია, მან უკვე მოასწრო მუშათა კლასისთვის დათმური მეგობრობის გაწევა. იმათ ყველაფერი იღონეს რეაქციისათვის ნიადაგის მოსამზადებლათ. ისინი ისტორიის სცენიდან ჩამოსვლას აპირებენ. უკვე ემზადებიან, უკუმიდიან და ასეთ დროს მათი ზნეობრივ პოლიტიკური გახრწნა უაღრეს წერტილს აღწევს. ჯერ კიდევ შარშან ზაფხულს, როდესაც მათ საფრთხე მოელოდათ, ტროცკი თავს იმით იმშვიდებდა, რომ თუ გაგვაგდეს, გასვლისას ისე მაგრად მივახლით კარს, რომ მთელ ქვეყანას ერუანტელი დაუვლის ტანშიო ეს საშინელი ერუანტელი არც პროლეტარიატს ასცილდება. მაგრამ ეს მანიაკ ტროცკებისთვის რა საინტერესოა. მისი უზენაესობა თუ აღარ იქნება, შემდეგ ქვა ქვას დადუღება. ასეთი სიგიჟე მაშინ მხოლოდ ტროცკიმ წამოაყრანტალა. ეხლა კი იმასვე იმეორებს ბალშევიკთა ორგანო „პრავდა“. კომუნისტები სწერენ: „თეთრ გვარდიელებს არ დავანებებთ პეტერბურგს, ხოლო თუ საქმე გაჭირდა, მაშინ მათ წითელი სატახტოს მხოლოდ ნანგრევებს ჩავაბარებთო“. ბატონი კომისრები კი წაღლენ მაგრამ პეტერბურგის მცხოვრებნი სად უნდა წავიდენ. ამ ნანგრევებში ხომ მუშათა კლასიც უნდა მოყვეს და დასამარდეს. მთელი საწარმოვო საშვალებანი უნდა განადგურდეს. მაგრამ ყველაფერი ეს წვრილმანია. მაშ რათ აგულიანებენ თეთრგვარდიელები ჩრდილოეთის კომუნის თვითმპყრობელს ბ ნ ზინოვიევს, თუ ის აღარ იქნება, მას პროლეტარიატი და სხვა ამგვარებიც ფეხეფზედ ჰკიდია. ჩემს შემდეგ წარღვნაც მოსულიყოსო—ასე ამბობდენ ევროპის ტირანები. თუ ჩვენ არ ვიქენით, მთელი ქვეყანაც დაქცეულა ამეორებენ გაბოროტებული კომუნისტური დესპოტები. ადამიანი გაჭირვებაში იცნობა. ბალშევიზმის საშინელი ზნეობრივ პოლიტიკური მახინჯი სახე კიდევ უფრო გამომზეურდა.

შიმშილობის მოლოდინში

გუშინწინ ჩვენ გაზეთში დაიბეჭდა წერილი რაჭის დამშევის შესახებ. რაჭის მდგომარეობა გვაკვალებს ერთხელ კიდევ შევჩერდეთ ამ მწვავე და საბედისწერო საკითხზე; ერთხელ კიდევ მიუთითოთ საზოგადოებას და მის ხელმძღვანელთ იმ აუცილებელ და გარდუვალ საჭიროებაზე, რომელიც უდიდესი ყურადღების ღირსია. ესაა—სასურსათო საკითხი.

ჩვენ ქვეყანას ამ ჟამად სხვა უფრო მტკივანი ადგილი არ მოეპოვება. დამშეა ქალაქების, დამშევა სოფლების—ეს უსაშინელესი საფრთხის წინამორბედია.

სამწუხაროდ, ამ მხრით ჯერ ბევრი არაფერი გაკეთებულა. მართალია შეექენით საამისოდ მრავალი სხვადასხვა ორგანოები, მარა, გარკვეული სისტემის უქონლობის გამო, ამ ორგანოების მუშაობას მეტად შემთხვევითი და ზერელე ხასიათი აქვს. საჭიროება კი არ ითმენს და ხალხი სასოწარკვეთილებაში ვარდება. დარჩენილს უპაროთ, უმეპადოთ, უსურსათოდ და სიძვირის კლანჭებში, პირველ ყოვლისა, ამოხდება სული იმათ, ვინც შექმნა რესპუბლიკის საძირკველი, ვინც დაიცვა იგი გარეშე და შინაური საფრთხისაგან, ვინც ცხოვრობს შრომით, ვინც ჩასცქეროდა მიწას, მარა მან კი უმტკუნა. ყოველივე ეს დაბოლოს ძირს გამოუთხრის რესპუბლიკასაც და თავისუფლებასაც. ამიტომ, ვამბობთ ჩვენ, დღეს არ არის სურსათზე უფრო დიდი საკითხი, არ არის ამაზე მეტი საზრუნავი სხვა საგანი.

ამ საქმის მოგვარებაში მთავრობამ უნდა გამოიჩინოს მაქსიმალური ენერგია; ამაუშაოს არა მარტო ადმინისტრატიული აპარატი, არამედ ყველა საზოგადო და კერძო დაწესებულება, გამოიყენოს მათი თანხები, შეუერთოს თავისი და ასე ხალხი მოსალოდნელ შიმშილისაგან იხსნას.

საჭიროა სწრაფი, გაბედული და ენერგიული მოქმედება. დაყოვნება, გაბანგრძლივება—„смерти подобно“.

ბანი.

უკანასკნელი წიგნები

ინგლისელი წარმომადგენლის მიმართვა მთიელებისადმი.

ბაქოს გაზეთებში დაბეჭდილია შემდეგი:

„მე, წარმომადგენელი ინგლისურ მისიისა გენერალ დენიკინთან პოლკოვნიკი როლანდსონ, მოგმართავთ ქისტეთის, საჩეჩნოს და დაღესტანის წარმომადგენლებს და ვამბობ: „ინგლისის მთავრობა მხარს უჭერს გენერალ დენიკინს და მის მიზნებს. გენერალ დენიკინის მიზნებია—განადგურება ბალშევიზმისა, აღორძინება ძლიერ განუყოფელ რუსეთისა და მთიელ ერების ფართე თვითმართველობა.

თქვენ არ უნდა იფიქროთ, რომ ინგლისმა გამოიყენა ჯარები თბილისიდან და ბაქოდან მისთვის, რომ ის წინააღმდეგია დენიკინისა.

განდევნა რა ამიერ-კავკასიიდან გერმანელები და ოსმალნი, ინგლისმა შეასრულა რა მისანი, თვისი ჯარები უკანვე გაიყვანა.

ინგლისის წარმომადგენელმა ამიერ-კავკასიაში 4 მარიამობისთვის ახ. სტ. განაცხადა, რომ დაღესტანში წესიერების დამყარების უფლება ეკუთვნის გენერალ დენიკინს, და რომ ბალშევიკებთან ბრძოლაში მას უნდა მიეშველონ, წინააღმდეგ შემთხვევაში ინგლისი შეჭხვდავს ამას, როგორც მტრულ დამოკიდებულებას მოკავშირეებისადმი. თუმცა დამტკიცებულია, რომ გარეშე ელემენტები ხელს უწყობდნენ ამბოხებას, რომელიც ბალშევიკებმა დაღესტანსა და ჩეჩნეთში ასტეხეს.

ინგლისურ მისიამ კარგად იცის, რომ მთიელთა ამბოხება არ არის ეროვნული მოძრაობა, არამედ ბალშევიკური და გამოწვეულია კერძო პირთაგან პირადი ინტერესებით; ბალშევიკებს ჩუალოვს და შერიფოვს კავშირი აქვთ ასტრახანთან და ოქაურ ბალშევიკებთან, რომელთა წინააღმდეგ ათასობით იბრძვიან გონიერი მთიელები დენიკინის ჯარებთან ერთად.

ინგლისი შველის დენიკინს იარაღით, ტანკებით, ჰაეროპლანებით, ზარბაზნებით, ტყვიისმფრქვეველებით და მიეშველებიან სანამ დენიკინი თავის მიზნებს აღასრულებდეს.

ინგლისმა ამისათვის მისცა თვისი ინსტრუქტორები.

სამწუხარო იქნება, თუ იარაღის მიშვერა მთიელებთან მოგვიხდა, და მათი აულები თუ განადგურდა.

ინგლისმა იცის, რომ ამბოხებაში დამნაშავენი არიან კერძო პირები და არა ყველა.

გამოშტერებულ ხალხს აქამდე სჯერა ბალშევიკების „ღოქმანი, მაგრამ ბალშევიკებს არას დროს არ შეუნახავთ თავისი სიტყვა და არ აუსრულებიათ დანაპირი.

ბალშევიზმის აღსასრული ახლოა.

რადგან დენიკინის ლაშქარი მოსკოვიდან 300 ვერსხეა, ეგვი არ არის, რომ რუსეთი, ცეცხლითა და სისხლით განწმენდილი, გახდება დიდი და განუყოფელი.

მაშინ ის სამართლით მიუგებს ყველას მისაგებელს, ვინც შეელოდა მის აღორძინებას, ხოლო ვინც ხელს უეღიდა, დასჯილ იქნებიან.

მე გთხოვთ გადასცეთ ეს თქვენს ხალხებს და გაავრცელოთ მათ შორის.

ენკენისთვე, 1919 წ.

ინგლისურ სამსახურის პოლკოვნიკი როლანდსონ.“

გენერალ მილნის განცხადება.

ამ ჟამათ ბრიტანეთის კანტროლის ქვეშ მყოფ ქ. ბათომის და ბათომის ოლქის მცხოვრებთ.

ბრიტანეთის მხედრობის მიერ ბათომის ოლქის ოკუპაციის გამო, წესიერებისა და კანონის დაცვის მიზნით—სანამ საბოლო კონფერენციაზე გადაწყდებოდეს ტერიტორიალური საზღვრების საკითხი, ჩემ მიერ ოლქში დაწესდა სამხედრო საგუბერნატორო და დაინიშნა სამხედრო გუბერნატორი.

არსდება მუდმივი სამხედრო სასამართლო, რომლის სხდომები მოხდება ქ. ბათომში და რომელიც საჭიროებისამებრ გაემგზავრება ოლქშიაც.

სამხედრო გუბერნატორს ევალება თავის შეხედულებისამებრ დაწესოს სამოქალაქო სასამართლოს დაწესებულებები.

სამხედრო ძალებთან ერთად ადგილობრივ მცხოვრებთაგან შესდგება ქანდარმერია ოლქში სამსახურისთვის, აგრეთვე მოეწყობა ქალაქის პოლიცია.

სამხედრო გუბერნატორს ევალება აკრიფოს: გადასახადები, შემოსაზიდნი და სადამოენო ბაჟები, საპორტო ბაჟები; შემოიღოს გზებისა და ტელეგრაფის შესანახი, აგრეთვე კანონისა და წესიერების დასაცავი ხარჯებისათვის გადასახადები.

ქალაქის მართვა-გამგეობის ხარჯები, სანიტარულ საავადმყოფოს, განათლების, განათების, წყალსადენის და სხვა და სხვა ხარჯებთან ერთად შესაფერად დაიფარება გადასახადებითა და ბაჟებით, რომელთა შემოსავალ-გასავალს კანტროლს გაუწევს ქალაქის საბჭო სამხედრო გუბერნატორის ზედამხედველობით, რომლის წარმომადგენელიც ესწრება საბჭოს სხდომებს.

მოვუწოდებ ოლქისა და ქალაქის ყველა მცხოვრებთ დაიცვან სრული წესრიგი და განაგრძონ თავიანთი ჩვეულებრივი საქმე.

ვინც საოკუპაციო მთავრობის მოთხოვნას ამ მხრით არ დაემორჩილება, სასტიკათ დაისჯება.

ვინც ჩაიდენს ან განიზრახავს რაიმეს მტრულსა და ბრიტანეთის ოკუპაციის ან ბრიტანეთის მხედრობის უფროსთა წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულობას, აგრეთვე ყოველგვარი გაუფუჭება რკინის გზის ლინდაგისა, ხიდებისა, ტელეგრაფის და ტელეფონის ქსელისა, სამხედრო საწყობებისა, წყალსადენისა და სხვა და სხვა, ვისაც ეს უკანასკნელნი არ უნდა ეკუთვნოდეს, და აგრეთვე ვინც არ აასრულებს ამ განცხადების დებულებებს,—მიეცემულ იქნება სამოქალაქო ან სამხედრო სასამართლოში და დანაშაულის მიხედვით დაისჯება ან სიკვდილით ან ცოტა უმცირესი სასჯელით.

ხელს აწერს: შავი ზღვის ბრიტანეთის ძალების მთავარსარდალი გენერალი

ბ. ფ. მილნი.

მთავარი შტაბი, 1919 წ., ოქტომბრის 10.

დეპეშები

საქართველოს დეპეშათა სააგენტო

21 ოქტომბერი.

ბალშევიკური ცნობები.

მოხკოვი. ლიონი. ოქტ. 19. გერმანიისა და ნეიტრალ ქვეყნებისთვის გაგზავნილმა მოკავშირეთა ნოტამ საბჭო-

დღეს

მოკავშირეთა ნოტამ გერმანიისადმი საბჭოთა რუსეთის ბლოკადის შესახებ არაჩვეულებრივი პროტესტი გამოიწვია საფრანგეთის და ინგლისის მუშებში.

ბალშევიკური ცნობებით შვეიცარიაში რუსეთის რევოლიუციის წლის თავის დღეს (7 ნოემბერს) რევოლიუციონურ გამოსვლებს აპირებენ.

ლორენში მუშათა გაფიცვებია, ხდება შეტაკებები ფრანგულ ჯარსა და მუშებს შორის

ბელოროსიაში სახელმწიფო ენად პოლონური ენა გამოცხადდა.

მოხალისეთა ჯარმა კიევი იხვ აიღო.

წითელმა ჯარმა აიღო ქ. ხევსკი (კურსკის დასავლეთით)

წითელმა ჯარმა ორიოლი დაიბრუნა.

ბალშევიკების ცხენოსანმა ჯარმა ვორონეჟთან 12 პოლკისაგან შემდგარი შკუროს ცხენოსანი რაზმი გაანადგურა.

პეტროგრადთან იუდენიჩის ჯარმა კრასნოე სელო და კრასნაია გორკა აიღო.

თურქესტანსა და აღმოსავლეთის ფრონტზე წითელი ჯარის შეტევა გრძელდება.

თა რუსეთის ბლოკადის შესახებ არაჩვეულებრივი პროტესტი გამოიწვია საფრანგეთის სოციალისტების და ინგლისის მუშათა პარტიის მხრით კრონშტადტის ზარბაზნების დაშენა უფრო აძლიერებს საფრანგეთის და ინგლისის მუშათა აღშფოთებას. რამდენიმე ხნის წინათ ლოიდ ჯორჯი ამბობდა, რომ მომავლისთვის ინგლისის მთავრობამ ხელი აიღო ყოველივე ავანტიურის წარმოებაზე რუსეთში. ნამდვილად კი ისეთ ავანტურის, როგორც დღეს არის, არას დროს არა ჰქონია ადგილი. ამერიკული რადიო ადგილშეძლებლად სთვლის, რომ პროტესტის გამოსაცხადებლათ მუშები პირდაპირ ძალას მიმართავენ

ნაუენი, ოქტ. 18. შვეიცარიის სოციალისტური გაზეთი იუწყება სარწმუნო წყაროებიდან, რომ შვეიცარიაში რუსეთის რევოლიუციის წლის თავის დღეს, 7 ნოემბერს, **რევოლიუციონურ** გამოსვლებს აპირებენ შემდეგის პროგრამით: რევოლიუციონურ მუშათა საბჭოს დაარსება, ბურჟუაზიის განიარაღება, ბურჟუაზიულ პარლამენტის დაშლა, ბურჟუაზიულ მთავრობის გადაყენება და მთელი ძალა უფლების პროლეტარიატის ხელში გადასვლა.

სმოლენსკი, ოქტ. 19. მინსკის ოლქის უფროსმა განაცხადა, რომ ბელორუსიაში სახელმწიფო ენად პოლონური ენა ცხადდება. დაწესებულებებში საქმის წარმოება პოლონურ ენაზე იქნება. ის მოხელეები, რომლებმაც არიციან პოლონური ენა, სამსახურიდან დათხოვნილი იქნებიან.

სამხედრო ცნობა, ოქტ. 20. არხანგელისკენ არსებითი ცვლილება არ მომხდარა. კრასნოე სელოს ჩრდილოეთით 10 ვერსზე ბრძოლაა. ლუგის რაიონში ვინდავის რკ. გზ. სად. ბატეცკაიასთან მკაცრი ბრძოლაა, რომლის შედეგი ცვალებადია, აქ ხელთ ვიგდეთ ორი ტყვიის მფრქვეველი. პსკოვის დასავლეთით მკაცრი ბრძოლა გრძელდება. ლეპელის რაიონში წითელი ჯარი წინსვლას განაგრძობს და წამოიყვანა ტყვეები, ხელთ იგდო ტყვიის მრქვეველი და ტრანსპორტი. მკაცრი ბრძოლის შემდეგ კიევი დავტოვეთ. კიევთან ბრძოლის დროს ჩვენმა ჯარმა მრავალი ტყვე წამოიყვანა და რამდენიმე მატარებელი საავიაციო ქონება წაიღო, 2 ჯავშნიანი მატარებელი და ზარბაზნების ყუმბარები და სხვა მოწყობილება. ჩერნიგოვზე ჩვენი შეტევა მარჯვედ ვითარდება. მკაცრი ბრძოლის შემდეგ ჩვენმა ჯარმა სევსკი აიღო და მოწინააღმდეგე ჩრდილო აღმოსავლეთისკენ უკუაგდო. კრომის რაიონში ჩვენი ჯარი მდ. ოკაზე გადავიდა და შეტევას განაგრძობს. ჩვენმა ჯარმა ნოვო-სილი აიღო და მარჯვედ ანვითარებს შეტევას ლივნისკენ ელეცის მიმართულებით ვორონეჟის აღმოსავლეთით 10 ვერსზე წითელი ცხენოსანი ჯარი მარჯვედ იბრძვის. ქვემო ხოპერზე მკაცრი ბრძოლაა. უსტ მედვედიცის რაიონში ბრძოლის შედეგი ცვალებადია. აქ ჩვენმა ჯარმა მოწინააღმდეგე დიდათ დაზარალა, ტყვეები წამოიყვანა და ხელთ იგდო 10 ტყვიის-მფრქვეველი. ცარიცინისკენ არსებითი ცვლილება არ მომხდარა.

ორენბურგის და ურალსკის რაიონებში მზვერავთა მოქმედებაა. ტაშკენტის წითელი ჯარის ჯგუფმა კრასნოვოდსკისკენ ქ. ყიზილარვადი აიღო, წამოიყვანა ტყვეები და ხელთ იგდო დავლა. კურგანის რაიონში ჩვენმა ჯარმა ზვერინო-გოლოვსკაიას აღმოსავლეთით 85 ვერსით წინ წაიწია, წამოიყვანა ტყვეები და ხელთ იგდო 6 ტყვიის-მფრქვეველი. რკინის გზის მიმართულებით ბრძოლები ჩვენ სასარგებლოდ სწარმოებს. იალუტოროვსკის რაიონში იშიმის რკინის გზის გასწვრივ, ჩვენი შეტევა ვითარდება. № ის არმიის შტაბი. ოქტ. 20. აქ მოსული სარწმუნო ცნობების თანახმად, ჩვენმა ჯარმა ორიოლი დაიჭირა.

ნაუენი. ოქტ. 19. ლორენში 53,000 მუშაა გაფიცული, მათ ხელფასის მოშატება მოითხოვეს. საფრანგეთის მთავრობა ჯერ დათმობაზე არ მიდის. გაფიცულებს მეტიცის მუშები შეუერთდნენ. საფრანგეთის მთავრობა გაფიცულების წინააღმდეგ შეიარაღებული ძალებით გამოდის. მუშებსა და ჯარისკაცებს შორის შეტაკება ხდება. მრავალი მუშა მძიმედ დაიჭრა. მილჰაუზში გაზის ქარხნის მუშებმა გაფიცვა გამოაცხადეს. №-ის არმიის შტაბი. ოქტ. 20 მოსული ცნობებით, ჩვენმა ცხენოსანმა ჯარმა ვორონეჟთან 12 პოლკისაგან შემდგარი შკუროს ცხენოსანი რაზმი დაამარცხა.

პეტერბურგი ოქტ. 19. დღეს პეტერბურგის საბჭოს სასწრაფო სხდომა მოხდა. სხდომა გაიხსნა ზინოვიევის სიტყვით, რომელიც შესცვალა ტროცკიმ, ის ყველა ფრონტის მდგომარეობის აღწერაზე შეჩერდა. შემდეგ ზინოვიევმა კრებას წინადადება მისცა მიეღოთ შემდეგი რეზოლიუცია: „საბჭო ადგენს რომ მდგომარეობა საშიშია. პეტერბურგის საბჭო მხარს უჭერს შინაურ თავდაცვის საბჭოს დაარსებას, რომელსაც შიგ პეტერბურგის სამხედრო უფლება უნდა გადაეცეს. პეტერბურგის საბჭო მოითხოვს რკინის გზელებისაგან სამხედრო ეშელონების დაჩქარებითი გზავნას. პეტერბურგს საბჭო მოუწოდებს ყველა ძალებს დაეხმარონ წითელ არმიას, ღრმათ დარწმუნებული თეთრგვარდიელებზე გამარჯვებაში, რომლებიც წითელ პიტერთან უთავბოლოთ დადიან პეტერბურგის საბჭო მოუწოდებს ყველა მშრომელს, ყველაფერი ქალაქის დაცვას მოახმაროს,“ რეზოლიუცია ერთხმათ იქნა მიღებული.

მოსკოვი, ოქტ. 20 დამატებითი სამხედრო ცნობა. 20 ოქტ. ღამის ბრძოლის შემდეგ ჩვენი ჯარი დილის 10 საათზე ორიოლში შევიდა. ჩვენ ხელში ჩავიგდეთ ქონება, რომლის რაოდენობა ირკვევა. ვორონეჟის მიმართულებით ჩვენი საროლობით... (გამოტოვებულია) 19 ოქტ. საღამოს ვორონეჟთან მკაცრად ებრძოდა მამონტოვის მთავარ ძალას, რომელიც 12 პოლკისგან შესდგებოდა. მტერი დავამარცხეთ. ხელში ჩავიგდეთ 2 ჯავშნიანი მატარებელი—მათში ერთი გენ. გუსელშჩიკოვის სახელობისაა, ტყვიისმფრქვეველებით და ზარბაზნებით, აგრეთვე ტანკები, 10 ტყვიისმფრქვეველი, 4 ზარბაზანი და სხვა მრავალი სამხედრო ქონება. მტრის ცხენოსანი რაზმი სრულიად გაანადგურეთ. ჩვენი წინსვლა გრძელდება. პეტროგრადის ფრონტზე. ოქტ. 19. პეტროგრადის საბჭოს სხდომაზე ტროცკიმ სთქვა: „იმათ, ვინც ფიქრობს პეტროგრადზე შემოტევას და მუშების და მათი ოჯახების ყელის გამოჭრას, უნდა იცოდნენ, რომ პიტერის მუშები ყოველ ძალას იხმარენ, თავის ქალაქის გასამაგრებლად“.

იტალიური პრესის ცნობები.

საქართველოს მისია ტიტონის არ ყოფნის გამო მიიღო საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ გრაფმა სფორცამ.

ჰოლანდიის მთავრობამ ამსტერდამში საავიაციო გამოფენის შემდეგ იტალიის მექარხნეებთან პირდაპირი მოლაპარაკება დაიწყო მანქანების შეძენის მიზნით.

სონინომ თავის ამომოჩეკვლებს მიმართა წერილით, სადაც აცხადებს, რომ ავადმყოფობის გამო არ შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს არჩევნებში და თავის მოადგილეობათ სთვლის თავისი კანდიდატურა მოხსნას. შემდეგ ის აცხადებს, რომ პოლიტიკურ მოღვაწეობას თავს ანებებს და აგრეთვე მზად არის ყოველგვარ თავის გამართლებაზე უარი განაცხადოს. რაც შეეხება ს—ერმენის ხელშეკრულებას, იტალიის საზღვრებს ავსტრიის მხრით ის უზრუნველყოფს, ადრიატიკის საკითხზე სონინო ამბობს, რომ ძველ პროგრამას უნდა დაუჭირონ მხარი.

ფრანგული პრესის ცნობები

იუდენიჩის არმია ნამდვილათ პეტროგრადის ახლოა. გატჩინოს შემდეგ აიღეს კრასნოე სელო და კრასნაია გორკა, წითელ. არმიამ კი ქ. ნევის ჩრდილოეთით დაიჭია.

5000 ჯარისკაცი ბრესტისკენ მიდის. ბლისსი შეეკითხა სამხედრო სამინისტროს, ნება დართულია თუ არა, რომ ამ ჯარმა მონაწილეობა მიიღოს დანციგის, სილეზიის და ტეშენის ოკუპაციაში. ბლისის შეკითხვას საფუძველათ უდევს პროექტი, რომელიც ძალაში შევა მიუხედავათ იმისა, რომ შეერთებულ შტატებს, საზავო ხელშეკრულება ჯერ არ დაუდასტურებიათ. ამბობენ, რომ ბლისი წინააღმდეგია ასეთი ჰოლიტიკის, რადგან ის გარემოება, რომ შეერთებულ შტატებს ჯერ არ დაუდასტურებია ხელშეკრულება ნიშნავს, რომ ომი ჯერ არ შეწყვეტილა. ბლისსი იმ მოსაზრებას ემყარება, რომ კომისიის თავმჯდომარემ პოლკ მა საზავო კონფერენციას აუწყა, რომ შეიძლება ეხლავე გადავიდეს შეერთებულ შტატების ჯარი კონფერენციის განკარგულებაში. ამიტომ ფოშმა უკვე შეიმუშავა გეგმა, რომელიც მოითხოვს მოკავშირეთა ჯარის ეხლავე გამოყენებას. პოლკ-ის სიტყვებმა აღფრთოვანება გამოიწვია ფრანგულ პრესაში. პოლკ ის განცხადებაში იმის სწორ ნიშანს ხედავენ, რომ შეერთებული შტატები საზავო ხელშეკრულებას უცვლელად დაადასტურებს. ფრანგებს საეჭვოდ მიაჩნიათ ის აზრი, რომ ბლისსი ყოველთვის წინააღმდეგი იყო ომის შემდეგ ტერიტორიის ოკუპაციაში ამერიკულ ჯარის მონაწილეობისა. როგორც ვიცით, პრეზიდენტის აზრით, ომში მონაწილეობა მოვალეობას აკისრებს, რომელიც აიძულებს შეერთებულ შტატებს ომის შემდეგაც მონაწილეობა მიიღოს მოკავშირეების პროექტში. დამატებით ამერიკის ჯარებს, რომელიც ფოში ფიქრობს გაანაწილოს დანციგსა, სილეზიასა და ტეშენის შორის. ბრესტში მყოფ მეზღვაურთა ბათალიონს ფოში შლეზვიგში გაგზავნის. საფრანგეთის ოფიციოზი სწერს: „არა ჩანს, როგორ შეუძლიათ ამერიკელებს მიიღონ მონაწილეობა ოკუპაციაში, სანამ საზავო ხელშეკრულება არ არის დადასტურებული, თუ პრეზიდენტმა ამ საკითხში არ გაიმარჯვა კანონის თვალსაზრისით ბლისსი სრულიად მართალია.

ახალი ამბები

ამერიკულ ფოლადის ნაწარმოებთა კატალოგი. თფილისის მყოფი ამერიკის მისია ცნობისთვის იუწყება, რომ მან მიიღო ახალი კატალოგი ამერიკულ ფოლადის ნაწარმოებთა და საალმშენებლო მასალების. მსურველთ უნდა მიმართონ მისიის კანცელარიას.

სამხედრო სამინისტროს კულტურულ განმანათლებელი სექცია აცხადებს, რომ დღეიდან თფილისის გარნიზონის ყველა ნაწილებში დაიწყება ლექციების კითხვა მეცნიერებათა სხვადასხვა დარგიდან და ცალკე საკითხებზე თანამედროვე ცხოვრებიდან. ლექციების წასაკითხავად მოწვეული არიან თფილისის სახალხო უნივერსიტეტის ლექტორები. პირველი ლექციას „რევოლიუციონური ჯარები ისტორიაში“. წაიკითხავს სექციის გამგე ალ ჟორჟოლიანი.

ვ. ბარნოვის იუბილე. დღეს საღამოს 7 საათზე „ანნონას“ ბინაზე დანიშნულია მწერალთა კავშირისა და ვ. ბარნოვის იუბილეს მომწყობ კომისიის შეერთებული სხდომა. განსახილველია როგორც საიუბილეო, აგრეთვე კავშირის სხვა საკითხები. გამგეობისა და კომისიის წევრებს სთხოვენ უეჭველათ დაესწრონ

სტუდენტთა სახალხოსთვის ქალაქის გამგეობამ სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სასადილოს გადასცა ყოფილ „კარალიდოს“ ინვენტარი, რომელიც გორგიჯანოვს ეკუთვნოდა.

ბანკირთა თათბირი. ამ დღეებში თფილისში ჩამოსულ სომხეთის ფინანსთა მინისტრთან გაიმართა თფილისელი სომეხ ბანკირების თათბირი სომხეთის ფინანსიურ საკითხების შესახებ. ბანკირებმა არარატიანს სრული დამაკმაყოფილებელი პასუხი გასცეს.

თფილისის ქალაქის გამგეობამ 18 ოქტომბრის სხდომაზე დაადგინა: მილიციის საჭიროებისათვის იძულებით ჩამოერთვას ბ. კარლინსკებს სახლი საპორის შესახებ, № 3, ქალაქის საკუთრებათ.

ქალაქის ხასურსათო განყოფილება ურიგებს უბნის და რაიონის კომიტეტებს კართოფილს, ფუთს 72 მან. უკანასკნელნი ვალდებული არიან დაარიგონ მცხოვრებლებზე სულზე 10 გირვანქა—ფუთი 80 მანეთად.

საღამო. ხუთშაბათს, 23 ოქტომბერს, ტრამვაის პარკის ბაღში, დაბასაჯავახოში ასაგებ სახალხო სახლის ფონდის გასაძლერებლად, გაიმართება დიდი ლიტერატურულ-მუსიკალური საღამო. ამს ისიდორე რამიშვილი წაიკითხავს ლექციას: „სახალხო სახლი და მისი მნიშვნელობა“. საღამოში მონაწილეობენ საუკეთესო ძალნი. დასაწყისი საღ. 7 საათზე.

ქრონიკა.

ოთხშაბათს, საღ. სრულ 6 საათზე, ვერის მუშათა კლუბის დარბაზში დანიშნულია მეოთხე რაიონული კოლექტივის და რაიონში მყოფ მცირე კოლექტივების წევრთა გაერთიანებული სხდომა. სხდომაზე საქართველოს ვალიუტის შესახებ მოხსენებას გააკეთებს ამხ. დ. თოფურიძე. კოლექტივის და მცირე კოლექტივების ყველა წევრთა დასწრება სავალდებულო.

კოოპერატივთა ურილოგის მისალმეგანი.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს

ამიერ-კავკასიის მეხუთე ყრილობა, შეკრებილი საქართველოს დედა ქალაქში, მხურვალე სალამს გიძღვნის თქვენ, როგორც საუკეთესო ხელმძღვანელს ქართველი და მასთან ერთათ მთელი ამიერ-კავკასიის დემოკრატიისა.

საქართველოს დამფ. კრების პრეზიდიუმს.

ამიერ-კავკასიის კოოპ. მეხუთე ყრილობა ესალმება რევოლიუციის გვირგვინს, საქართველოს დამფუძნებელ კრებას და აცხადებს, რომ იგი ყოველი საშუალებით მხარს დაუჭერს მის ენერგიულ მუშაობას ქვეყნის დემოკრატიულათ გადაქმნაში.

მესალმებელი დეპეშები დაეგზავნა აგრეთვე ჯარსა და სახალხო გვარდიას, სომხეთის და ადერბეიჯანის კოოპერატივთა კავშირებს და საერთა შორისო კოოპერატიულ ყრილობას.

უცხოეთი

იაპონია და შანდუნი

ნიუ იორკიდან იუწყებიან რომ იაპონიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს მდივანმა—მატუსკმა რომელიც საზავო დელეგაციის წევრათ ითვლები, განაცხადა, რომ იაპონიას განზრახვა აქვს ახლო მომავალში შანდუნი დატოვოს. იაპონიას განზრავა აქვს მოლაპარაკება გამართოს ჩინეთთან და შეეცდება ეს კითხვა მოგვარდეს ყველას დამაკმაყოფილებლათ მატუსკი ამბობს, რომ კიაო-ყაუ დაუბრუნდება ჩინეთს იმ პირობით, რომ დარჩება იგი თავისუფალი საერთაშორისო ვაჭრობისათვის რკინის გზის ექსპლოატაციას იაპონია-ჩინეთის საზოგადოების ხელში ვადავ.

ბოგემიის სოც.-დემ. პროგრამა.

ჩეხო სლოვაკიის გერმანელების პროგრამაში შემდეგი მოთხოვნილებები არის: ოლქების გადასხვაფერება მცხოვრებთა ენის მიხედვით, ყველა კომუნებში და ოლქებში ნაციონალურ თვითმართველობის ინსტიტუტების შექმნა, ნაციონალურ წარმომადგენლობის დარსება გერმანელებისათვის და ჩეხელებისათვის ჩეხო-სლოვაკიაში გერმანელმა სოციალ-დემოკრატებმა უარყვეს პროლეტარიატის დიქტატურა, ამავე დროს ენერგიულათ ეწინააღმდეგებიან სამხედრო რეჟიმის შემოღებას.

„ჰუმანიტე“).

ალბერტ ტომას განცხადება საფრანგეთის კოოპერატივების კონგრესზე.

საფრანგეთის კოოპერატივების კონგრესმა თავის უკანასკნელ სხდომაზე მოისმინა მოხსენება ალბერტ ტომასი სიძვირის შესახებ და მიიღო მისივე წარდგენილი შემდეგი რეზოლიუცია: სიძვირე ომის მიერ არის გამოწვეული. ახლობელი მიზეზები სიძვირისა არის დაგროვილ საქონლის გამოლევა, მუშახელის ნაკლებობა, წარმოების შემცირება, ტრანსპორტის მოშლა და ზედმეტი ქაღალდის ფულის ბაზარზე გამოშვება. ერთი გარემოების აღნიშვნა შეიძლება სისწორით, ეს არის ის, რომ შეუძლებელია ომამდე არსებულ მდგომარეობის დაბრუნება. ის ზომები, რომელიც იძულებული იყო საფრანგეთს, სხვა სახელმწიფოების დაგვარად, მიეღო, არ შეიძლება გაუქმდეს. ომის მიერ დარღვეული თანასწორობა შეიძლება აღდგენილ იქნას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ცხოვრების საშვალებანი საზოგადოებრივ სარგებლობაში იქნება.

საფრანგეთის ბურჟუაზიულ პარტიების ბლოკი მომავალ არჩევნებში.

საფრანგეთის ყველა ნაციონალური პარტიები შეერთდენ და არჩევნებში ბლოკით გამოვლენ უკიდურეს პარტიების წინააღმდეგ. („ლე ანტანტ“)

შვეიცარიის სოციალ-დემოკრატია მე-III ინტერნაციონალის წინააღმდეგ.

„ჟურნალ დე ჟენევ“ იტყობინება, რომ ციურიხის კანტონის დემოკრატიულ პარტიის წევრებმა, რომელთა შორისაც არიან გრეილიხი, დოკტორი ფარბეტკინი, კლოტი, ლანგი და პფლიგერი, გამოაქვეყნეს პარტიული ორგანო „ფოლსკრეტში“ დეკლარაცია, რომელიც მიმართულია მე III ინტერნაციონალის წინააღმდეგ. („ჰუმანიტე“).

ჰოლანდიის სოციალისტური პარტიის 20 წლის თავი.

ოცი წელიწადი შესრულდა, რაც ჰოლანდიის სოციალისტურმა პარტიამ მოქმედება დაიწყო. ამის შესახებ „ჰუმანიტეში“ მოთავსებულია ჰოლანდიის სოციალისტ ამბასის წერილი, რომელიც ეხება ჰოლანდიის სოციალიზმს და მის ბელად ტრელსტრას: „სამოცდა ოთხი კაცი შეიკრიბა 1894 წელს ჰოლანდიის პატარა ქალაქში და დაარსა სოციალისტური პარტია. რა ენერგიის პატრონი უნდა ყოფილიყვენ ესენი, რომ პატარა ჯგუფიდან პარტია გაეზარდათ 50,000 კაცამდე. ამაში დიდი ღვაწლი მიუძღვის ტრელსტრას. მე ვიცი, ამბობს წერილის ავტორი, რომ არ არის კარგი ერთი ამბანაგის სხვებზე მაღლა დაყენება, მაგრამ დღეს არ შეგვიძლიან ასე არ მოვიქცეთ. ტრელსტრა იყო პირველი, რომელმაც პირველმა ლუპერნში ხმა აღიმაღლა ძმობა ერთობის და ამხანაგური სოლიდარობის შესახებ. რამდენათ უნდა იყოს ძლიერი ადამიანის ძლიერება, რომ ოცი წლის პოლიტიკური კარიერის შემდეგ, კიდევ გქონდეს დამსახურებული სრული ნდობა ახალგაზრდების, ნამეტნავათ ახალგაზრდა სოციალისტურ ინტელიგენციის. ტრელსტრა პოეტია—ამ სიტყვის ნამდვილი მნიშვნელობით. ის პოეტია პოლიტიკაზეც ის წინათაც ასეთი იყო. ის სწერდა მშვენიერ ლექ ებს. მას ყოველთვის უკეთ ესმოდა მასის სულისკვეთება“.

ადერბეიჯანში

გადასახლება.

ოქტომბრის დასაწყისში დატუსაღებული მექანიკოსების და გემზე მომუშავეების კავშირის თავმჯდომარე ნაზაროვი იგზავნება ადერბეიჯანის საზღვრებიდან

ახალგაზრდა მარქსისტთა ორგანიზაციებს

ამხანაგებო! მეორე თავისუფალ კონფერენციის შემდეგ წარმოიშვა მრავალი საკითხები, რომლებიც დაუყონებლივ მოითხოვენ გადაჭრას.

საჭიროა წინა კონფერენციაზე გამომუშავებული საერთო პოლიტიკური ხაზის გადასინჯვა. აგრეთვე მწვავეთ სდგას დღის წესრიგში ორგანიზაციული კითხვები (სამაცადინო გეგმა, წესდება) და ჟურნალის საკითხი.

ამიტომ ცენტრალურმა კომიტეტმა დაადგინა, მოწვეულ იქნას ამა წლის 15—30 ნოემბრამდე (დანამდვილებით დღე გამოცხადდება) არჩევულებრივი კონფერენცია.

კონფერენციის დღის წესრიგი ასეთია: 1) მოხსენება ადგილებიდან, 2) ცენტრალურ კომიტეტის მოხსენება (1. საერთო მოქმედება, 2. ჟურნალის საკითხი), 3) საკანტროლო კომისიის მოხსენება, 4) მაკადინეობის მოწყობა ორგანიზაციებში, 5) პოლიტიკური მომენტი, 6) წესდების შესახებ, 7) მიმდინარე კითხვები.

გაუწყებთ რა ამას, მოგიწოდებთ გაძლიეროთ მუშაობა და საჩქაროთ მოგვაწოდოთ ცნობები და ფული, რომლებსაც წინა მოწოდებაში მოვითხოვდით თქვენგან.

საქ. ახ. მ. ორგ. ცენტრალური კომიტეტი.

მთავროგაში

— თანახმათ შინაგან საქმეთა მინისტრის მოხსენებისა, მთავრობა პრინციპიალურათ თანახმაა სოფ. გიორგეთის მცხოვრებთ სათესლე ხორბლის შეძენაში აღმოუჩინოს დახმარება. სათანადო თანხა გამოთხოვნილ იქმნას შინაგან საქმეთა უწყების მიერ დამფ. კრებაში შესაფერ დეკრეტის წარდგენით.

— ფინლიანდიის წარმომადგენლის შუამდგომლობა 900 ფუთ მატყლის გატანის ნებართვის მიღების შესახებ—უარყოფილ იქნას—ქაღალდის შეძენა მოხდეს თანახმად მთავრობის ამა წლის 8 ოქტომბრის დადგენილებისა.

— მოხსენება მთავრობის თავმჯდომარის ბერლინის ეკონომიურ კომისიის წევრის ინჟ. ლევან მეტრეველის თხოვნა მის მიერ გაწეულ ხარჯებისა და ჩამოტანილ საქონლის შესახებ გიდაეცეს ნაფიც ექიმს დ. ჯაფარიძეს თავის დასკვნის წარმოსადგენათ იმის შესახებ თუ რამდენათ კანონიერია მოხსენებაში აღნიშნული ინჟ. მეტრეველის პრეტენზიები.

საქართველოს საკონსულო ოდესაში

მკითხველებმა იციან, რომ ოდესის მთელი საკონსულო კონსულ ევს. უშვერიძის მეთაურობაით საქართველოში ჩამოვიდა. ჩვენ შემთხვევა გვეძლევა გავეცნოთ იმ დიდ პასუხსაგებ მუშაობას, რომელსაც აწარმოებდა საკონსულო პოლიტიკურ სფეროში. სათქმელი იმდენია, რომ შეუძლებელია გაზეთის ფურცლებზე მისი სავსებით დახასიათება. ეს მოითხოვს მთელ წიგნს. ჩვენ ვეცდებით ოდნავ გავიხსენოთ ზოგიერთი ფაქტები.

ოდესის საკონსულოს მოღვაწეობაში ორი ყურადსაღები მომენტია: 1) ანტანტასა და მოხალისეებთან ურთიერთობა და 2) საქართველოს საკონსულოს დამოკიდებულება ბალშევიკებთან მათი ბატონობის დროს.

ეს ურთიერთობა ემყარებოდა მომენტის სიტუაციას და ამიტომ არსებითად განსხვავდებოდა ერთმანეთში სხვადასხვა დროს.

მოხალისენი, მაგალითად, ანტანტის ზეგავლენით თავის ბატონობის პირველ ხანებში, წინააღმდეგნი არ ყოფილან ოდესის საკონსულოს არსებობისა. ეხლა კი, ქალაქში ხელმეორედ შესვლის დროს უხეშად განაცხადეს, რომ საკონსულო აუცილებლად უნდა მოისპოსო მართლაც რითი უნდა აიხსნას ოდესის გარნიზონის უფროსის პოლკოვნიკ ტუგან-მირზა ბარანოვსკის მოწერილობა ე. უშვერიძისადმი: „ალალად ეუბნებოდ ... ქართველებს, ...

ქართულ ლატარიის გამგეობა

ამით აცხადებს

ხალხოგადოების საყურადღებოდ, რომ

ლატარიის

გათამაშება ეწყობა

2 ნოემბერს

ს ხელმწიფო თეატრის

ბილეთი ღირს—25 მან., კუპონი—5 მან. პირველი მოგება 100,000 მან. მეორე მოგება 50,000 მან. გამგეობის კანტორა ღია დილის 9—2 ს. და საღამოს 6—8 საათამდე. მისამართი: დამფუძნებელი კრების ქუჩა (ალექსანდრეს ...) ტელეფონი 7—61.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს მთავრობის და მოსახლეობისა ურთიერთობის შესახებ, როდესაც მიუთითებს გარნიზონის უფროსი, მე არაფერი ვიცი, რადგან დიდი ხანია მოწყვეტილი ვარ ჩემ მთავრობას, მაგრამ თფილისიდან მოსულ კერძო პირებით, აგრეთვე ეკატერინოდარის, სევასტოპოლის და როსტოვის გაზეთებს მიხედვით გენ. ბარათოვის მოლაპარაკება საქართველოსთან უნაყოფო არ ყოფილა...

გარნიზონის უფროსის მოწერილობის შემდეგ მე თავი დავანებე ოდესის კონსულების კოლეგიის თავმჯდომარეობას და მოქალაქეთა ინტერესების დაცვა მივანდე სათანადო საკონსულოებს, მოვალენი საქართველოს დროშა ჩემ მიერ დაკავებულ ბინაზე, დავკეტე საკონსულო, სასადილო უცხოელთათვის, სამხედრო ტყვეების ეტაპი, გამოქცეულთა თავშესაფარი და ამნაირად უსმელ-უჭმელი და უსახლკაროდ რჩება 300 მეტი ადამიანი. რადგან საშუალება არ მაქვს ჩემ მთავრობასთან მოლაპარაკებისა, მე არავისთვის ჩამიბარებია ქართველ მოქალაქეთა ინტერესების დაცვა. აგრეთვე არავისთვის დამივალებია მოახლინონ რეგისტრაცია იმ მოქალაქეებისა, რომელნიც მიდიან საქართველოსა, სომხეთსა, ადერბეიჯანსა და თურქეთში, ეს შეჰქმნის დიდ დაბრკოლებას საქართველოში შესვლისთვის ბათომის გზითაც კი. თქვენი მთავრობა კი ვერ აძლევს სათანადო მოწმობებს საქართველოში წასვლის მსურველთ და სა შინლად აბრკოლებს.

ბალშევიკების ბატონობის დროს მე ყოველ ილობდი გადამერჩინა მრავალი რუსის მოღვაწე და მეცნიერი და არ მეშინოდა არც დაპატიმრების, არც დაჭერეტის. და ეხლა უნდა განვაცხადო, რომ ის უხეში და მტრული მოპყრობა, რომელსაც განიცდიან ჩვენი მოქალაქენი თქვენგან—შეჰქმნის ორ ხალხს შორის შურსა და მტრობას, ყველა ამიტომ კიდევ ვშიშობ, რათა ნება მეცეთ ქართველ სამხედრო ტყვეებს არა მარტო ოდესის, არამედ მთლად ნოვოროსიის მხრისას—წავიდნენ თანანთ სამშობლოშიო.

როგორც იყო გამოვედით ოდესიდან მაგრამ ტლანქი მოპყრობა და სისასტიკე მოხალისეთა წარმომადგენლებისა თან ყოველდა ოდესიდან თვით ბათომამდე, მიუხედავად ბრძანებისა, რომ „ყველა ქართველი უნდა გაგზავნილ იქნას საქართველოში“, მიუხედავად ათასგვარ მოწმობებისა—ყველა პოსტებში, სადაც ეი მოხალისენი იყვნენ—სასტიკად და მტრულად გვექცეოდნენ და საკონსულოს არჩევის გაჩხრეკაც კი მოინდომეს.

როგორც ვიცით, ბ-ნს უშვერიძეს წამოსვლის დროს არავისთვინ არ ჩაუბარებია საქართველოს მოქალაქეთა ინტერესების დაცვა, რადგან როგორც ან „ოდესსკი ლისტოკის“ თანამშრომელს განუცხადა ინტერვიუს დროს—ეს ოფიციალური ცნობები არა აქვს ეოხალისეთა არმიის და საქართველოს ურთიერთობის შესახებ. ჰფიქრობს, რომ თფილისში ყველაფერი გამოირკვევა და ოდესა, რომელიც ასე დაინტერესებულია საქ რთველოსთან ურთიერთობით—საქართველოს უწარმოუდგენლოთ არ დარჩებაო.

დასასრულ არ შეგვიძლიან არ აღვნიშნოთ ის ნოტა, რომელიც საქართველოს საკონსულომ გაუგზავნა საბჭოთა რუსეთის საგარეო საქმეთა კომისარს ჩიჩერინს, მოსკოვის ქართველთა მთელ საელჩოს დაპატიმრების გამო, რომელიც შედიოდენ ხუნდაძე, ლორთქიფანიძე, წეწუნავა, ელენტი, ქავთარაძე, ავალიანტირაძე. ყველა ესენი ჩაამწყვდიეს ბუტირსკის ციხეში, ხოლო საელჩოს დარაჯები მიუყენეს.

ამის გამო ოდესის საკონსულომ მიმართა შემდეგი საპროტესტო ნოტით მოსკოვს: „სოვნარკომს უნდა მოეხსენებოდეს, რომ საქართველო ველიკოროსიას არ ეომება და ნეიტრალური სახელმწიფოა, რომელსაც სრულიად არ აქვს აზრად ველიკოროსიის შინაურ საქმეებში ჩაერიოს. ამიტომ მას სრული უფლება აქვს მოითხოვოს ასეთივე მოპყრობა მისდამი. ნებას არავის მისცემს დემოკრატიული საქართველოს მთავრობა, რომ მისი დაპატიმრებული მოქალაქენი მოსკოვიდან მოსულ ბრძანებით გაანთავისუფლოს, თუნდაც ამისათვის მძევლები წაიყვანოთ. მე ნებას ვაძლევ თავს უთხრა მოქალაქე ჩიჩერინს, რომ ამნაირი მოქმედებით მიზანს ვერ მიაღწევს. რასაკვირველია, სუყველაფერს ვაცნობებთ ჩვენს მთავრობას და წინდაწინვე დარწმუნებულნი ვართ, რომ ყოველგვარ პირობებში საქართველოს საზოგადოებრივ ცხოვრების საუკეთესო და უმწიკვლო მებრძოლების დაპატიმრება გამოიწვევს ქართველ მუშებსა და გლეხებში უკმაყოფილებას.

საქართველოს რესპუბლიკა თავის კანონიერი წარმომადგენლის პირით აცხადებს, რომ მძევლების ინსტიტუტი, ვინც უნდა აწარმოოს ეგი, მას მიაჩნია ცივილიზაციურ ხალხისათვის დამამცირებლათ მე გავახსენებ მოქალაქე ჩიჩერინს, რომ აღმოსავლეთის დესპოტიების წარმომადგენლებს, სადაც ჯერამც თუ კომუნისტებს, არამედ უბრალო ბურჟუაზიულ დემოკრატებს აპატიმრებენ და სარწმ ეცვამენ—ამ დესპოტიების წარმომადგენლებს კომუნისტები არამც თუ აპატიმრებენ, დიდი მზრუნველობით ეპყრობიან. ამიტომ მე ენერგიულ პროტესტს ვაცხადებ რუსეთის და საერთაშორისო დემოკრატიის წინაშე ქართველ საზოგადო მოღვაწეების დაპატიმრების გამო.

აქვე უნდა გავიხსენოთ, რომ კომუნისტებმა ოფიციალურათ არ აღიარეს საქართველოს საკონსულო და მაისის 26 ბ-ნ უშვერიძეს ოდესა უნდა მიეტოვებინა! მაგრამ რადგან ბალშევიკები იმ დროს აწარმოებდნენ მოლაპარაკებას უცხოელების ევაკუაციის შესახებ და ბ-ნი უშვერიძე კი კონსულთა კოლეგიის თავმჯდომარე იყო—მათ ისარგებლეს მზამზარეული აპარატით და მოლაპარაკებას განაგრძობდნენ ბ-ნ უშვერიძის საშუალებით. როდესაც მოლაპარაკება ჩაიშალა, ბალშევიკები სცდილობდნენ ან დაეპატიმრებინათ, ან განედევნათ კონსული. განსაკუთრებით ამ მხრით მუშაობდა „ჩრეზვიჩაიკის“ თავმჯდომარე საჯაია (კალენჩენკო), მაგრამ პოპულიარობა საქართველოს საკონსულოსი იმდენათ დიდი იყო, რომ კომუნისტები იძულებული იყვნენ მის არსებობისთვის გაეწიათ ანგარიში, თუმცა ყოველთვის ხაზს უსვამდენ იმას, რომ ისინი მას ოფიციალურათ არ სცნობენ.

ჩვენი კონსული „ჩრეზვიჩაიკას“ მიმართავდა ხშირად ქალების. მეცნიერების და სხვ. გასანთავისუფლებლად და აცხადებდა, რომ იგი ყოველთვის იკავდა უდანაშაულოებს, არასოდეს არ უშუამდგომლნია სპეკულიანტებისათვის და დაიცავს ბალშევიკებსაც, თუ კი ისინი ისჯებიან თავიანთ რწმენისათვის. მისი მრავალი შუამდგომლობა შეწყნარებულ იქმნა.

დაბოლოს უნდა აღვნიშნოთ, რომ თანახმათ დაპირებისა, საფრანგეთის და ინგლისის პარლამენტების წრეებში იქნება მოხსენებანი საქართველოს საკონსულოს მოქმედების შესახებ კომუნისტების ბატონობის დროს, როგორც ანტანტის ოფიციალურ წარმომადგენლების, ისე გაზ. „ტაიმსის“ და „მატენის“ სპეციალურ კორესპონდენტების მიერ.

ტკაჩოვ-ახობაძე.

რკ. გზის მუშა-მოსამს. ყრილოგის გამო.

ამ დღეებში გაიხსნება რკ. გზ. მუშა-მოსამსახურეთა მეორე ყრილობა. ამ ყრილობამ უნდა გადაწყვიტოს ბევრი ფრიად მნიშვნელოვანი საკითხები. ამ საკითხებში, უნდა ვიფიქროთ, უკანასკნელი ადგილი არ ეკავება კავშირის და მათი ოჯახების წევრთა გაჯანსაღების საქმეს.

ძველი რომაელთა თქმულება ამბობს: ჯანსაღი სული ჯანსაღ სხეულშიაო. არასოდეს ჩვენს დემოკრატიას ისე არ სჭირდება ჯანსაღი სული, როგორც დღეს, როცა ის აწარმოებს ტიტანიურ ბრძოლას ახალი წესწყობილების შექმნისათვის.

ჯანმრთელობის მხრით, საუბედუროთ ქართველი ერი და მისი ხორცი ხორცთაგანი და სისხლი სისხლთაგანი, რკინის გზის დემოკრატია, ფრიად სამწუხარო სურათს წარმოადგენს. მრავალი სენი დაპატრონებია მის სხეულს. მათ შორის პირველი ადგილი უჭირავთ მალარიას და ტუბერკულიოზს (ჭლექს). თამამათ შეიძლება ითქვას, რომ მალარიით დაავადებულია 80 % რკინის გზელებისა. ტუბერკულიოზიანების რიცხვი 1918 წ. უდრიდა 470-სა რკ. გზ. და მათ ოჯახის წევრებს შორის. მაგრამ ეს რიცხვი სინამდვილეზე ნაკლებია, თუ მივიღებთ მხედველობაში, რომ ყველა ავადმყოფები არ მიდიან ექიმთან და ამიტომ რეგისტრაციაში არ ხვდებიან.

დაავადმყოფებული წევრების ექიმობა რკინის გზაზე, წინანდელთან შედარებით, გვარიანათაა დაყენებული, მაგრამ იდეალისაგან შორსა ვართ და ბევრი შრომა დასჭირდებათ ამ მხრით კავშირს და რკ. გზ. ექ მებს, რომ მიზანს მივაღწიოთ.

რაც შეეხება პროფილაქტიკური ზომების მიღებას, ამ მხრით ძლიერ ცოტა, ან ეკეთ რომ ესთქვათ, არაფერი არ კეთდება. არ კმარა მალარიანი და ტუბერკულიოზიანი ავადმყოფის ექიმობა—საჭიროა ისეთი ზომების გამონახვა, რომლებიც დაიცავენ კავშირის და მათი ოჯახების წევრებს ხ ენებული სენებიდან, შეუძლებელს გახდიან თვით ამ სენების გაჩენას. ამისთვის კი საჭიროა ფართო სანიტარული და ჰიგიენური ზომების ცხოვრებაში გატარება. ერთი ამნაირი ზომებთაგანია სანატორიუმები. რკ. გზას აქვს სურამში და ცემში თავისი სანატორიუმები, მაგრამ ისინი ვერ აკმაყოფილებენ იმ დიდ მოთხოვნილებას, რომელსაც მათ ცხოვრება უყენებს.

როგორც ზევით მოვიხსენიეთ, რკინის გზას ჰყავს 470 ტუბერკულიოზიანი ავადმყოფი. ცემის სანატორიუმში, სადაც ტუბერკულიოზიანებს აგზავნიან, 35 საწოლია გამოდის, რომ მხოლოდ ავადმყოფების ერთ მეთოთხმეტედს ხვდება სანატორიუმით სარგებლობა. გარდა ამისა ცემში მხოლოდ საზაფხულო შენობაა; საზამთრო სანატორიუმი რკინის გზას არა აქვს. ამას დაუმატეთ ისიც, რომ ყველასათვის არ ეკარგა ცემის ჰაერი. აქედან გამომდინარეობს საჭიროება სანატორიუმის გახსნისა რამოდენიმე ადგილას (აბასთუმანი, ცემი, სოხუმი, ქობულეთი და სხ.) ყრილობამ ამ საკითხს დიდი ყურადღება უნდა მიაქციოს.

უმთავრესი დაბრკოლება შეიძლება შეგვხვდეს ფინანსიური მხრით არც ისე ძნელია ამ დაბრკოლების გადალახვა. ამისთვის საჭიროა ერთის მხრით გადიდებულ იქნეს ის ხარჯები, რომელსაც ეხლა ამ საგანზე ეწევა რკინის გზა და მეორეს მხრით უნდა შეიქმნეს სპეციალური ფონდი ტუბერკულიოზთან და მალარიასთან საბრძოლველათ. ყრილობას შეუძლია შემოიღოს ამ ფონდის დასაარსებლათ 1—2 პროც. გადასახადი ყოველი წევრის შემოსავალზე. რასაც კავშირის წევრები გადაიხდიან, იმდენივე უნდა გადაიხადოს წარმოების პატრონმა, ე. ი. მთავრობამ. თუ კავშირის წევრთა რიცხვს ვიანგარიშებთ 13,000 და თვიურ ჯამაგირს 1000 მანეთს ულზე, მაშინ მიიღებთ წლიურ თანხას 3,120,000 მან. ეს სამი მილიონი საკმარისი იქნება, რომ ტუბერკულიოზთან და მალარიასთან ბრძოლა უფრო ფართო ნიადაგზე დავაყენოთ.

ექ. ნ. რუხაძე.

თფილისის პოლიტეხნიკური ინსტიტუტის გედი

თფილისის პოლიტეხნიკური ინსტიტუტის ბედი დღეს მეტათ გამოურკვეველ მდგომარეობაშია. თანამედროვე ცხოვრების გარდამავალ და არევ დარევის ხანაში ეს ერთი მხრივ გასაგებია, მაგრამ მეორე მხრივ საკვირველია და სამწუხაროც ის უყურადღებობა და გულგრილობა, რომელსაც ვიჩენთ ამ სასწავლებლის ბედისადმი. ვგონებ ეხლა მაინც დროა დაისვას გადაჭრით კითხვა:—სასურველია თუ არა ჩვენი მთავრობისათვის პოლიტეხნიკური ინსტიტუტის არსებობა, როგორც ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკათა სპეციალური სასწავლებლისა. თუ ეს სასურველია, იქნება თუ არა ხმარებული ლონისძიებათა მაქსიმუმი ინსტიტუტის არსებობისათვის ნივთიერი წყაროთა გამოსანახავათ. ჩვენთვის, ინსტიტუტში მოსწავლე ახალგაზრდობისათვის, მიუცილებლათ საჭიროა დროზე ვიცოდეთ მთავრობის გარკვეული და გადაწყვეტილი აზრი ამ კითხვებზე, რადგანაც ყოველად შეუძლებელია ისეთი სასწავლებელში მეცადინეობა, რომლის არსებობის ბედი გამოურკვეველია, და როგორც ამბობენ, ძაფზე ჰკიდია.

მართალია, ამ რამდენიმე თვის წინად პრესაში იყო აღნიშნული, რომ მთავრობის განზრახვის თანახმად პოლიტეხნიკუმი დაიხურება და არსებული მისი სამეურნეო ფაკულტეტი სახელმწიფო უნივერსიტეტს შეუერთდებაო, ამის შემდეგ განვლო ½ საკმაო დრომ, მაგრამ არსებითად ამ მხრივ, ისეთი განზრახვის სისრულეში მოსაყვანათ, დღემდე დიდი არაფერი გაკეთებულა: ჩვენ გარკვევით დღესაც კი არ ვიცით, თუ რას გეგიპირებენ ამ სასწავლებელში მოქცეულ ახალგაზრდობას.

ჩვენის აზრით, ვინაიდან არც ერთ ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკას არ ძალუძს ახლო მომავალში საკუთარი სპეციალური სასწავლებელი მოაწყოს და შეინახოს, უფრო სასარგებლო და გონიერი იქნებოდა უკვე არსებული ინსტიტუტის დაცვა და გაფართოება... ამბობენ, ეს შეუძლებელია აღნიშნულ რესპუბლიკების შორის ამ საგნის შესახებ შეთანხმების მოუხერხებლობის გამო, მაგრამ შეიძლება ითქვას, რომ ამ მიზნით ჯერ სერიოზული ცდაც კი არ ყოფილა და აბა საიდან იქნებოდა ეს მოსახერხებელი.

ყოველ შემთხვევაში ამიერ კავკასიის რესპუბლიკებმა ორში ერთი უნდა აირჩიონ: ან სრულიათ უარი უნდა თქვან საკუთარი სპეციალური სასწავლებლის მოწყობაზე, ან და აუცილებლათ უნდა შეთანხმდენ ამ საკითხის შესახებ, რომ საერთო ძალებით უზრუნველყონ მათთვის დიდათ საჭირო სპეციალური ტიპის სასწავლებელი. ჩვენი მთავრობა რომ ამ შემთხვევაშიც ინიციატივას იკისრებდეს და ყოველივე შესაძლებლობას ამოსწურავდეს ამ საკითხის სასურველათ გადასაწყვეტათ, დარწმუნებული უნდა ვიყოთ, რომ თუ ამიერ კავკასიის რესპუბლიკათა ხელმძღვანელებს სწორათ ესმით თავისი ქვეყნის ინტერესი, საჭირო ნიადაგიც გამონახული იქნება და საქმეც სასურველად დაბოლოვდება.

უკიდურეს შემთხვევაში არც ის უნდა იქნეს მიუღებელი, რომ არსებულ სახელმწიფო უნივერსიტეტს შეუერთდეს პოლიტეხნიკური ინსტიტუტის ეხლანდელი ფაკულტეტები. სწავლის რუსულ ენაზევე დროებით დატოვებით, ეს მისაღებად მიგვაჩნია მით უმეტესად, რომ, თუ არ ვსცდებით, სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეხლა გახსნილ სამეურნეო ფაკულტეტზე ლექციების კითხვა რუსულ ენაზედაც ყოფილა განზრახული. თუ ამასთანავე ჩვენი მთავრობა ამ შემთხვევაშიაც ჩვეულებრივ კაცთმოყვარეობას გამოიჩენს და ქართველ სტუდენტებთან ერთათ ჰოლიტეხნიკუმის არა ქართველ სტუდენტებსაც მისცემს საშუალებას უნივერსიტეტში განაგრძონ სწავლა, არც ამით უნდა დაშავდეს რამე.

ო. ბაშელი.

ქალაქის საგჯო

20 ოქტომბრის სხდომა.

თავმჯდომარეობს გრ. გვეტაძიანი.

გამგეობის მოხსენება ქალაქის საჭიროებისათვის და საკუთრებათ ბ. კარლინსკის სახლის იძულებით ჩამორთმევაზე და სადგურის სიახლოვეს ქალაქთა კავშირის საჭიროებისათვის კერძო პირების მიწების იძულებით ჩამორთმევის შესახებ მოხსნილ იქნა დღის წესრიგიდან, ვინაიდან ამის გასარჩევათ ქვორუმი არ იყო. მოიხსნა დღის წესრიგიდან აგრეთვე გამგეობის მოხსენება ქალაქის სკოლების მართველობისთვის სასურველ ორგანიზაციის შესახებ და გადაეცა სასკოლო კომისიას, გამგეობის მოხსენება ქალაქის მეორე საავადმყოფოს გახსნის შესახებ მოიხსნა დღის წესრიგიდან და გადაეცა ჯანმრთელობის კომისიას სათანადო დასკვნისათვის.

ქალაქის სკოლებისთვის საბუნებისმეტყველო კურსების დაარსების შესახებ მოხსენებას აკეთებს ქალაქის თავის ამხანაგი გ. კონიევი. ის აღნიშნავს რა დაწვრილებით ასეთ კურსების მნიშვნელობას ქალაქის სკოლის მასწავლებელთა განვითარების და თეორეტიულ მომზადების საქმეში, მოითხოვს, რომ ასეთ კურსების და თან სამკითხველოს მოწყობის საქმის შესასწავლათ მასწავლებლების მიერ გადაიდოს 18,000 მ.

გოთუა უადგილოთ მიაჩნია ეხლა ასეთ კურსების გახსნა, ვინაიდან ეს ნაკოფს იმ ფარგლებში, როგორიც ეს სასურველია, ვერ გამოიღებსო. მოითხოვს, რომ ასეთ კურსების მოწყობა გადაიდოს 1920 წლის ზაფხულამდე.

ხმ. ახალიანი უარყოფს გოთუას მიერ წამოყენებულ დებულებას, თითქოს მხოლოდ ზაფხულში შეიძლებოდეს ასეთ კურსების გახსნა და მოითხოვს, მიღებულ იქნას გამგეობის მოსაზრება.

ხმ. ბურჯანაძე ასაბუთებს ასეთ კურსების საჭიროებას, მის მეოხებით მასწავლებელთათვის თეორეტიულ მომზადების მიცემას და გადაჭრით მოითხოვს, რომ გამგეობის მიერ წამოყენებული მოსაზრება 18,000 მან. ამ საქმისთვის გადადების შესახებ მიღებულ იქნას, მიღებულ იქნა გამგეობის წინადადება ამ კურსებისათვის 18,000 მ. გადადების შესახებ

მწვავე კამათი გამოიწვია გამგეობის მოხსენებაში მუხლმა შესახებ ერეკლი მეორის სახელწოდების სკოლისთვის ამ სახელწოდების შეცვლისა და მის ნაცვლად ამ სკოლის ჩეხოვის სახელის მიცემისა.

გოთუა აღნიშნავს, რომ ამ მოხსენების ორ ადგილს ერთ ერთ ქალაქის სკოლისთვის ერეკლე მეორის სახელის ნაცვლად ჩეხოვის სახელწოდების მიცემას ის პირდაპირ აღშფოთებაში მოყავს. განა ჩვენ უნდა მოვსპოთ ის, რაც შეადგენს ჩვენს სიამაყეს, ჩვენს წმინდათა წმინდასო—აღნიშნავს ორატორი. ამიტომ მე მოვითხოვ, რომ ეს საკითხი გადაეცეს ხელახლად გადასამუშავებლათ იმ კომისიას, რომელმაც გამოიმუშავა ქუჩების სახელწოდება.

ბ. ჩხეიძეშვილი. ჩვენთვის მეფე მეფეა ამ ჩვენი დემოკრატიულ ბატონობის დროს შეუფერებლათ მიგვაჩნია ასეთ სახელწოდებას ჩავეკიდოთ ჩვენ არ ვიხეიბეთ ერეკლეს, როგორც პიროვნებას, ამ მხრივ მას დიდი ღვაწლი მიუძღვის, ნგენთვის არ არის ეს სახელწოდება მისაღები როგორც მეფის სახელწოდება, როგორც არა დემოკრატიული სახელწოდება.

ვ. ბურჯანაძე ერეკლეს დროს დემოკრატია დიდ შევიწროებას განიცდიდა, ის გმინავდა ფეოდალური წესწყობილების უღლის ქვეშ, და შეუძლებელია, დემოკრატიის თავგანწირული ბრძოლით მოპოვებულ თავისუფლების დროს, ჩვენ მივიღოთ სკოლისთვის სახელწოდება იმ მეფისა, რომელიც ხელს უწყობდა ფეოდალურ წყობილების გამტკიცებას. მიდგანი მოითხოვს ამ საკითხის გარჩევა განსაკუთრებულ კომისიას მივნდოს.

გ. კონიევი: ჩვენ არ ვეხებით ერეკლე მეფეს, როგორც პიროვნებას, ამ მხრივ მას დიდი ღვაწლი მიუძღვის. ამაზე ჩვენ ვიფასებთ, მაგრამ თუ ჩვენ ამ სახელწოდებას ვუცვლით ამ სკოლას, ეს იმიტომ, რომ მეფე როგორიც არ უნდა იყოს ის, ჩვენთვის მიუღებელია, ვინაიდან დემოკრატიისათვის ის არის სიმბოლო დამონებისა. და დღევანდელ მომენტში, იმ სახელწოდების შენარჩუნება შკოლისთვის, რომელიც გამომხატველია მეფის თვითმპყრობელობის და მისგან დამოკიდებულ დემოკრატიის უმეტეო მდგომარეობისა, შეუძლებელია დაშვებულ იქნას. (ერ.-დემ. სამწუხაროა.) თქვენთვის სამწუხაროა ეს გარემოება, ვინაიდან ის წარმოგიდგენთ თქვენ მთელ სურათს პოლიტიკურ მონობის დაკარგვისას. მართალია, ერეკლე მეფეს ბევრი რამ კარგი გაუკეთებია და ამ მხრივ ეს მომენტი მისი მეფობისა საყურადღებოა, მაგრამ, როგორც მოგეხსენებათ, ისტორია ძლიერ რთული რამ არის, ის წარმოადგენს მრავალ მომენტთა ხლართს. დემოკრატია ვერ შეუკავშირდება ყველა ამ მომენტებს, ის უკავშირდება, ის აღნიშნავს მხოლოდ იმ მომენტებს, რომელნიც გვიახლოვებენ სოციალიზმს.

ა. ჯაჯანაშვილი აღნიშნავს რა მეფე ერეკლეს მოღვაწეობას, მოითხოვს ძველი სახელწოდება შერჩეს ამ სასწავლებელს.

ხ. დადიანი. კონიაშვილს უფლება არ ქონდა ეთქვა ეს რამე ერეკლეზე (თავმჯდომარე განუმარტავს, რომ კონიაშვილს—გამგეობის წევრს ისეთივე უფლება აქვს სიტყვისა, როგორიც სამეფოს წევრთ). ის ვინც არ იცნობს საქართველოს ისტორიას, ის ვინც არ იცნობს ჩვენი დიდებული პიროვნებების მოქმედებას, უფლება არა აქვს ილაპარაკოს ამ პიროვნებებზე. ჩვენ გვეუბნებიან, რომ ჩვენი დემოკრატია ვერ შეუკავშირდება ისტორიის ყველა მომენტებსო, ეს მისადებია, მაგრამ ერეკლე სულ სხვა იყო, ის მარტო მეფე არ იყო, ამიტომ მისი სახელი უნდა შერჩეს სკოლას.

ბ. ჩხეიძეშვილი: ჩვენ გელაპარაკებით, რომ ის რაც გვაგონებს მეფეს, ძველი წესწყობილების უსაშინელეს მომენტებს, ჩვენ შეუძლებლათ მიგვაჩნია განსაკუთრებით აღბეჭდილ იქნეს. ერეკლე მეფე, როგორც ფეოდალურ წესწყობილების წარმომადგენელი, მისი განმამტკიცებელი, ჩვენში ვერ იწვევს თანგრძნობას. მართალია ის ბევრ ომებს აწარმოებდა, მაგრამ ხალხი ბრუნდებოდა რა ამ ბრძოლებიდან გამარჯვებული, ის იმავე დროს დამარცხებული იყო. თქვენ გაიხსენეთ მარტო პირველი ღამის უფლება, თქვენ გაიხსენეთ დემოკრატიის მაშინდელ დროის სამოქალაქო უფლებები. მოიგონეთ ის მონობა, რომელიც მეფე ერეკლეს დროს სუფევდა და მაშინ სთქვით, საჭიროა თუ არა მისი სახელწოდების მიცემა შკოლისთვის. ხოლო რაც ჰქონდა ერეკლეს დადებითი, როგორც გვირს, ამას ისტორია შეაფასებს, ამაზე ის იტყვის თავის მიუდგომელ სიტყვას.

ივ. გომართელი. ჩემს სიტყვას ეხლა მნიშვნელობა ეკარგება, ვინაიდან ისინი ვისკენაც მიმართული იყო ჩემი სიტყვა—ეროვნულ-დემოკრატები და ფედერალისტები, უკვე წავიდნენ. (ერ.-დემოკრატებმა და ფედერალისტებმა დასტოვეს დარბაზი).

მე, თუმცა არ ვიზიარებ ამ შემთხვევაში ჩვენი ფრაქციის აზრს, მაგრამ როდესაც მე მესმის მეფე ერეკლეზე ისეთი სიტყვები, როგორიც არის ბ. გოთუას მიერ წარმოთქმული—„ის წმინდათა წმინდა, სათნოება“ და ს. დადიანის სიტყვა—„მის წინაშე ჩვენ მუხლი უნდა მოვიდრიკოთ“. ო. არ შემიძლია თავი შევიკავო და არ ვსთქვა, რომ მე გავიგონე რა ეს სიტყვები, წარმოვიდგა ნიკოლოზის ჩრდილი. და სწორედ ნიკოლოზს რომ გააგონო ის, რაც ამ პარტიების წარმომადგენელთა მიერ გამოითქვა—ის იტყოდა, რომ იმ კუთხეში, რომელსაც საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკას უწოდებენ—ი ამ რესპუბლიკაში ყოფილა ჩემი ტახტის ერთგული დამცველებიო. თუ ჩვენ ვიცავთ დემოკრატიის ინტერესს, მაშინ შეუძლებელია ჩვენ მეფეს, როგორც ასეთს, ვუწოდოთ წმინდათა წმინდა, სათნოება, ვადიაროთ მის წინაშე მუხლის მოდრეკის საჭიროება. აქ მე არ ვხედავ მარტო პატრიოტულ გრძნობას. აქ პატრიოტულ გრძნობასთან ერთად შეიძლება უნებლიეთ ფედერალისტების მხრივ მაინც, ჩაქსოვილია მონარქიული გრძნობა.

თუ საერთოდ ძნელია იმის გამორკვევა, თუ სად თავდება მეფე და სად იწყება კულტურის საქმე, ამის გარკვევა მით უმეტეს ძნელი და შეუძლებელია იმ ახალ თაობისთვის, რომელიც ამ სკოლებში აღიზრდება. ის წარმოთქმული დებულება, რომ ჩვენ მუხლი უნდა მოვიდრიკოთ მეფე ერეკლეს წინაშეო, როგორ გავლენას მოახდენს ახალგაზრდობაზე, განსაკუთრებით დღეს ამ ნგრევა, რღვევის მომენტში, როდესაც ჩვენ გვეშინია არ იფეთქოს მონარქიულმა მოძრაობამ. ჩვენ გვეს მის თუ რა გააკეთა ერეკლე მეფემ, ჩვენ ვიფასებთ მის ღვაწლს, მაგრამ უბედურება იმისი იმაში იყო, რომ ის მეფე იყო, ფეოდალურ ხანაში დაბადა და უნდა დაეცვა ფეოდალების ინტერესები. მოზარდი თაობა არ უნდა ჩავაყენოთ ისეთ პირობებში, რომ მას ეს მონარქიული გრძნობა გაუღვივდეს. აი სწორეთ ამ მოსაზრებით არ არის სასურველი სკოლისთვის მეფის სახელწოდების მიცემა.

დასასრულ ამ საკითხზე მიღებულ იქნა გამგეობის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრება, ერეკლე მეფის სახელწოდების სკოლისთვის ჩეხოვის სახელწოდების მიცემისა. დანარჩენი საკითხების განხილვის შემდეგ სხდომა დაიხურა ნაშუადამევს.

ფედერალისტების საქმიანობა

(გაგრძელება).

(ფოსტა ტელეგრაფის ცხოვრებიდან)

ასეთი სამარცხვინო ჭორებით შეხვდნენ ეს ვაგონატონები ყრილობას, დაწერეს მის დროშაზე—მთელი ძალაუფლება კავშირსო. „მიღება დათხოვნა, გადაყვან-გადმოყვანა, აღმატება და დაქვეითება უმთავრესად უნდა ეკითხებოდეს კავშირს... უნდა დაიდვას ადმინისტრაციასთან კოლექტიური ხელშეკრულება... ყრილობამ კავშირს უნდა მიანიჭოს უფლება ადმინისტრაციის კანტროლისა, მასვე უნდა ჰქონდეს უფლება მოსთხოვოს ადმინისტრაციას უვარგის ადმინისტრატორთა გადაყენება“ და სხვ. (იხ. „ფ.-ტ. ხმა“ ში „მთლიანობის“ ჯგუფის ყრილობის მისალოცი წერილი და იქვე წერილი ა. ბელტის).

შარშანდელმა ყრილობამ თავისი სურვილით აიღო ხელი ამ უფლებებზე, რომელთა მქონე საოლქო კომიტეტმა უფსკრულის პირამდე მიიყვანა უწყება. მაშინ, რევოლიუციის პირველ ხანებში, ასეთი უფლებები ძალაუნებურათ უნდა აეღო ხელში კავშირებს, რადგან სხვა სახელმწიფოებრივი, საიმედო ორგანიზაცია არ არსებობდა და იმ დროს ამ კავშირებმა დიდი სამსახურიც გაუწიეს რევოლიუციას ამით. მაგრამ, როდესაც მოიწყო დემოკრატიული მთავრობა და მისი აპარატები, უკვე ასეთი უფლებების კავშირების ხელში დატოვება ყოვლად დაუშვებელი იყო დემოკრატიის ინტერესების თვალსაზრისით. ყველა ასეთ უფლებებზე მოწინავე ორგანიზაციებმა თვითონვე აიღეს ხელი, ისეთმა პოლიტიკურმაც კი, როგორიც მუშათა საბჭოები იყო.

ასევე მოიქცა შარშანდელი ფ.-ტ. ყრილობაც და ამით მან წინ გაუსწრო შეგნებით ბევრს სხვა კავშირებს, თვით რკინის გზის კავშირსაც კი, მაგრამ ზოგიერთი ანაქრონიზმი მაინც შერჩა ამ ყრილობას: მან ხელუხლებლათ დატოვა დეპეშათა უფასო გადაცემის და

მოსამსახურეთა განთავისუფლების უფლება კავშირის ორგანოებში სამუშაოთ. წლევანდელ ყრილობას, მოწინავე მოსამსახურეთა და ადმინისტრაციის აზრით, უნდა გაესწორებინა ეს ანაქრონიზმიც და სწორეთ ამის მოლოდინში იყო ადმინისტრაცია. როგორც დაინახეთ, ეს არ მოხდა და „სახელმწიფოებრივ ნიადაგზე მდგომი“ ფედერალისტთა უმრავლესობა წინანდელ უფლებებს აც კი მოიგლეჯს და წინსვლის მაგივრ, უკან დახევა მოინდომა. მართალია, ეს მათ ყრილობის მოწინავე ნაწილის და შრომის სამინისტროს მეოხებით ვერ შესძლეს, მაგრამ ძველი ანაქრონიზმი ისევ ისე დატოვეს და მას რამოდენიმე ახალიც დაუმატეს. რაკი ეს ასე მოხდა და უმტკივნეულოთ ვერ იქნა მოცილებული ის, რის მოცილებაც აუცილებლათ საჭირო იყო, ადმინისტრაციას დარჩა ერთი გზა, ამ საქმის ზევიდან გაკეთებისა, რაც მთავრობის დასტურით მოხდა კიდეც სწორეთ მანამ, სანამ ახალი გამგეობა პრაქტიკულათ შეუდგებოდა ამ უფლებებით სარგებლობას. აი, რათ მოხდა ეს „ახლა“ და არა „წინათ“. „მიუდგომელი“ ბრძანებს, ეს მოხდა მთავრობის ყალბი ინფორმაციის საშუალებითო; მაგრამ კავშირმა ხომ ამის შემდეგ „სწორი ინფორმაცია“ წარუდგინა მთავრობას, მაშ რათ არ დაუჯერეს მას. თუ რამდენათ საჭირო იყო ეს ზომები, ამას ცხადყოფს თუნდ მარტო ფოთის სარაიონო გამგეობის მაგალითი. ეს გამგეობა მოვლენილი ყოფილა გურია-სამეგრელოს დაწესებულებათა დიქტატორათ. მისი ტელეგრაფით გაცემული ბრძანებები და განკარგულებები პირდაპირი აბუჩად აგდებაა ყოველივე სახელმწიფოებრივი წეს რიგის. და ამას სჩადიოდა, უმრავლეს შემთხვევაში გამგეობის დაუკითხავათ მხოლოდ მისი თავმჯდომარე ფედერალისტი და მასთან ცნობილი ავანტიურისტი რ. ფარცხალაძე „მიუდგომელების“ ლოცვაკურთხევით. ბ ონ ფარცხალაძეს ყველა დაწესებულებებში დაუნიშნავს ცალკე ასის და ათის თავები, აწარმოებდა მასთან უფასო მიწერ-მოწერას ტელეგრაფით და ფოსტით და სცემდა წმინდა ადმინისტრატიულ ხასიათის ბრძანებებს უფროსებისა და მოხელეთა მიმართ, რასაც ქვეით დავინახავთ, სულ ამ გამგეობას გადაუცია 194 დეპეშა, მათ შორის 40 მდე ცირკულიარი 40 მდე დაწესებულების მიმართ. ერთი ორმოც დაწესებულებაში გადაცემული ცირკულიარი უდრის 120 უბრალო დეპეშას ერთ დაწესებულებაში გადაცემულს. ამნაირად, უბრალო დეპეშებზე რომ გადავახურდავოთ, მივიღებთ სულ (194—40)+120.40=4954 უბრალო დეპეშას. უფასოვე პასუხები სულ მცირე 46 რომ ჩავთვალოთ და თითო დეპეშაში საშუალოთ 50 სიტყვა ვიანგარიშოთ, მივიღებთ—(4954+44) 50=250000 სიტყვას, ანუ ფულათ 12500 მანეთს. ეს შეეხება ფასს, ხოლო შინაარსის შესახებ რამოდენიმეთ ზევით გვქონდა ლაპარაკი და დანარჩენი თვით მკითხველმა გაიგოს. ჩვენ მოვიყვანთ მხოლოდ რამოდენიმე მოკლე დეპეშის შინაარსს:

„1. ახალსენაკი—ფოსტის უფროსს. გამგეობა გაძლევთ წინადადებას ყოველნაირი მიწერ მოწერა აწარმოოთ უსათუოდ ქართულ ენაზე. გამგეობის თავმჯდომარე ფარცხალაძე.

2. ჩოხატაური—გამგეობის წევრს ჩხიკვიშვილს. 5 და 6 გამგეობა გაუწყებთ, რომ ამ დღეებში გამოემგზავრება რაიონში გამგეობის წარმომადგენელი. უფასო მიწერ-მოწერის როგორც ფოსტით ისე ტელეგრაფით სამსახურის შესახებ გაქვთ სრული უფლება. ფარცხალაძე. ჩოჩია.

3. ხიდისთავი—ფოსტის უფროსს. ვადასტურებ დეპეშას № 191 და გაძლევთ წინადადებას, შესწყვიტოთ ტელეგრაფით მიწერ მოწერა. ფირცხალაძე. ჩოჩია.

4. ხიდისთავი—ფოსტის ასისთავს. შეეკითხეთ მოხელე წულაიას, სურს თუ არა იქნეს დანიშნული განყოფილების უფროსად ლიხაურში. ფარცხალაძე. ჩოჩია.

5. ზუგდიდი—ფოსტის ასისთავს. ხარისხების მიცემა შეჩერებულია, ცოტა ხანში სრულიად გაუქმდება. დანიშვნა ლიხაურში წულაიას უზრუნველჰყოფს 630 მ. ჯამაგირით, შეშით, სინათლით და სხ. თუ არ მოეწონება, შეიძლება მოხელეთ გადაყვანა, სადაც ისურვებს. მიპასუხეთ დეპეშით. ფარცხალაძე. ჩოჩია.

6. (დეპეშა მეტად დიდია, საქმე ეხება მთავრობასთან წარდგენილ მოთხოვნილებებს; მოგვყავს ერთი ადგილი). ცენტრალურ გამგეობას. არავითარ კომპრომისებს ალაგი არ ექნეს... მზათა ვართ საბრძოლველათ მთავრობის წინააღმდეგ...

7. (მეორე დიდივე დეპეშა; მოგვყავს ერთი ალაგი) ცენტრალურ გამგეობას. გამოვთქვამთ მწუხარებას, რომ მთავრობა ღალატობს დემოკრატიულ პრინციპებს და ადასტურებს ნიკოლოზის მიერ დატოვებულ ხარისხებს და სხ.“

ჩაქუჩი.

(შემდეგი იქნება)

სატარიფო პალატა

(დასასრული)

მუშებისთვის საქონლის იაფ-ფასებში მისაწოდებლათ სჭირო ფონდის დაარსების შესახებ მოხსენებას აკეთებს თავმჯდომარე. მთავრობამ ამბობს მომხსენებელი, მოიწონა სატარიფო პალატის მოხსენება შესახებ მუშა-მოსამსახურეთათვის პირველ საჭიროების საგანთა იაფ-ფასებში მისაწოდებლათ საჭირო ფონდის დაარსების შესახებ და შეიტანა დამფუძნებელ კრებაში დეკრეტი ამ საქმისთვის 50 მილ. მან. გადადომბის შესახებ. დეკრეტი უფლებას აძლევს მთავრობას, როდესაც ის ამას საჭიროთ დაინახავს დაურიგოს მუშებს ჰური და სხვა პირველი საჭიროების საგნები ღირებულებაზე ნაკლებ ფასებში და ამ გზით წარმოშობილი ზარალი დაფაროს სახელმწიფო ფონდიდან, მას უფლება აქვს აგრეთვე დაურიგოს ეს საქონელი ნისიათ და ხვედრი ფული მიიღოს მუშებისაგან ნაწილ-ნაწილად. ამ განზრახულ ორგანიზაციაში შესვლის ნება აქვს ყველა საზოგადო და კერძო წარმოებებს იმ პირობით, რომ ისინიც შეიტანენ მათ ხვედრ თანხას, ხოლო სანამ ისინი ამ თანხას არ შეიტანენ, ამ წარმოებათ მუშებს ეკარგებათ საქონლის მიღების უფლება.

ამ საქმის ე. ი. მუშა-მოსამსახურეთათვის საქონლის იაფ-ფასებში მიწოდების მოწყობა ენდობა მთავრობას და მასთან მჭიდრო კავშირში მომუშავე სატარიფო პალატას. არ არის ჯერ კიდევ გამორკვეული, თუ რომელ უწყებაში იქნება მოთავსებული ეს ორგანიზაცია.

ხანგრძლივ კამათს იწვევს საკითხი იმის შესახებ თუ ვის მიერ იქნება დაფარული ზარალი, მიღებული საქონლის მუშათათვის ღირებულებაზე ნაკლებ ფასებში მიწოდებით. ეს ზარალი იქნება აღდგენილი იმ ფონდიდან, რომელიც ეხლა უნდა შედგეს, თუ მის ანაზღაურებას იკისრებს თვით სახელმწიფო?

ხანდანავი კმაყოფილია იმით, რომ მთავრობას შემოაქვს წარმოებაში ინგლისური სისტემა—მუშებისთვის საქონლის იაფ ფასებში მიწოდება და მოითხოვს, რომ ასეთი გზით წინდაწინ განზრახვით მიღებული ზარალი ანაზღაურებულ იქნას თვით სახელმწიფოს ხარჯზე და არა იმ ფონდიდან, რომელიც ეხლა არსდება. კერძო და საზოგადოებრივ მწარმოებელთათვის ამ საკითხს აქვს დიდი მნიშვნელობა, ვინაიდან ისინი შევლენ ამ ორგანიზაციაში მხოლოდ იმ პირობით, თუ ეს ზარალი ანაზღაურებულ იქნება სახელმწიფო ხარჯზე და არა იმ ფონდიდან. თუ ეს ზარალი ანაზღაურებულ იქნება სახელმწიფოს მიერ, მაშინ ეს გარემოება მისცემს სტიმულს კერძო და საზოგადოებრივ მწარმოებელთა ამ ორგანიზაციაში შესვლას.

ბრეგვაძე მოითხოვს რომ ჯერ შესდგეს ეს ფონდი და ლაპარაკი იმაზე, თუ რომელ წყაროდან უნდა იქნეს ანაზღაურებული ეს ზარალი. მოხდეს მას შემდეგ.

აბდუშელი აღნიშნავს, რომ მწარმოებლებს როგორც ყოველთვის, ისე ამ შემთხვევაშიც სწადიათ, გვერდი აუბვიონ ამ საკითხზე პირდაპირი პასუხის მიცემას და ამით გააჭიანურონ საქმის მოწესრიგება. სატარიფო პალატამ წინადადება მისცა შეექმნათ ამ საქმისთვის საჭირო ფონდი, ერთმა დაინტერესებულმა მხარემ—მთავრობამ უკვე მოგვცა დადებითი პასუხი ამაზე, ეხლა კერძო მწარმოებელთა რიგია, რომელთაც გადაჭრით უნდა სთქვან, სწადიათ მათ შეასრულონ სატარიფო პალატის დადგენილება თუ არა.

მუხარინსკი აღნიშნავს, რომ კერძო მწარმოებელთ არ შეუძლიათ ამ ორგანიზაციაში შესვლა მანამ, სანამ არ გამოირკვევა ყველა პირობები ამ ორგანიზაციაში შესვლისა.

დობორჯგინიძე ამტკიცებს, რომ მუშათა სექცია იძულებულს გახდის კერძო მწარმოებლებს შემოვიდნენ ამ ორგანიზაციაში. ნუ იქნებიან კერძო მწარმოებლები დამშვიდებული იმით, რომ მუშები დღემდე არ უყენებდნენ მათ კატეგორიულ მოთხოვნებს. დღემდე ისინი კიდევ ითმენდნენ და უცდიდნენ იმას, თუ რას იზამდნენ მწარმოებლები, მაგრამ მომავალში ამას ადგილი არ ექნება. ამის ნიშნები უკვე არის—ბეკვდითი საქმის პროფესიონალურმა კავშირმა უკვე გამოიტანა დადგენილება, რომლითაც ისინი მოითხოვენ მწარმოებლებისაგან ამ ფონდის შექმნას. სხვა კავშირებიც რასაკვირველია ამ გზას გაყვებიან საჭიროა დამტკიცებულ იქნას სატარიფო პალატის დადგენილება ამ ფონდის დაარსების საჭიროების შესახებ და მიეცეს კერძო მწარმოებლებს წინადადება, რათა მათ შეიტანონ ხვედრი თანხა ამ ფონდის დასაარსებლათ. მუშებმა უკვე შეასრულეს ყოველივე ის, რაც მათ მოეთხოვებოდათ ამ დადგენილების ცხოვრებაში გასატარებლათ.

მუხარინსკი წინადადებას იძლევა არჩეულ იქნას განსაკუთრებული კომისია მთავრობასთან იმაზე მოსალაპარაკებლათ, თუ რა პირობები იქნება მიღებული ამ ორგანიზაციაში შესასვლელათ.

კამათის დამთავრების შემდეგ ამ საკითხზე გამოტანილ იქნა შემდეგი დადგენილება: 1) ერთი კვირის განმავლობაში უნდა შესდგეს ეს ფონდი. 2) სატარიფო პალატის პრეზიდიუმი დახმარებას უწევს მწარმოებელთა სექციას მის მთავრობასთან მოლაპარაკებაში ფონდის დაარსების საქმეზე.

ეს სატარიფო პალატის მიერ გამოტანილი დადგენილებანი, მწარმოებელთა წარმომადგენელნი იძულებულნი არიან გააცნონ ყველა კერძო მწარმოებლებს.

მოწონებულ იქნა სატარიფო პალატის პრეზიდიუმის დადგენილება შესახებ ტრამვაის მუშებისა, მელითონელთა კავშირის და ფარმაცევტთა ხელფასის გადიდებაზე აღძრულ შუამდგომლობის უარყოფაზე, ვინაიდან სატარიფო პალატის დადგენილებით შექმნილი 100 მილ. ფონდი მუშა-მოსამსახურეთათვის საქონლის იაფ ფასებში მისაწოდებლათ, ხსნის დღის წესრიგიდან მუშათათვის ხელფასის გადიდებას.

ავანსები.

მწარმოებელთა წარმომადგენელის შეკითხვაზე, თუ როგორ უპასუხონ მათ მუშების მოთხოვნილებას ავანსის მიცემაზე, სატარიფო პალატა განმარტავს, რომ ის ავანსი, რომელიც მუშების ჯამაგირიდან გამორიცხულ იქნება, უნდა ეძლეოდეს მუშებს ისევე, როგორც ამას ღებულობდნენ ისინი დღემდე მწარმოებლებთან შეთანხმებით, ხოლო ისეთ ავანსის გაცემა, რომელიც მწარმოებელს უკან არ უბრუნდება, არ უნდა ხდებოდეს სატარიფო პალატის სანქციის გარეშე.

სატარიფო პალატის სხდომის დღეთ, ნაცვლათ ხუთშაბათისა, 1 ნოემბრიდან ინიშნება—ორშაბათი.

ისტორიის მასწავლებლებისაგან საუურადღებოდ

არა ერთხელ მოუმართავთ შეკითხვით ისტორიის მასწავლებლებს ჩემთვის, როგორც განათლების სამინისტროსთან არსებულ ისტორიის კომისიის მდივნისთვის, თუ რომელი სახელმძღვანელოთი უნდა ასწავლონ მათ პირველყოფილი კულტურა, რომელიც ახალი პროგრამის მიხედვით დაწყებით უმაღლეს სასწავლებელთა პირველ კლასში იქნა შემოღებული. ჩემის ღრმა რწმენით, სახელმძღვანელოდ თუ არა, ყოველ შემთხვევაში დიდ დახმარებას აღმოუჩენდა მათ პროფ. კუდრიავსკის ძვირფასი წიგნი: „როგორ ცხოვრობდნენ ძველად ადამიანები“, თარგმანი ის. კვიცარიძისა, გამოცემა „კოლხიდა“-სი. ვფიქრობ, რუსულ განყოფილებებში პირდაპირ შეიძლებოდა ამ წიგნის სახელმძღვანელოდ შემოღება, ხოლო ვინაიდან თარგმანი დღეს ძნელად მოიპოვება გასასყიდად, მე ამასთანავე ვსთხოვ განათლების მინისტრის ამხანაგს, გადასცეს ეს წიგნი საჩქაროდ განსახილველად ისტორიის კომისიას და, თუ კომისია ჩემს აზრს გაიზიარებს, დაუყონებლივ შეუდგენ მის გამოცემას, რომლის დროსაც მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული კომისიის შენიშვნები და შესწორებანი.

ალ. წერეთელი.

P. S. ვსთხოვ სხვა გაზეთებსაც ეს წერილი გადაბეჭდონ. ა. წ.

მოწოდება.

ვინ არ უწყის, თუ რა მძიმე პირობებში უხდება თფილისში მყოფ სტუდენტობას სამეცნიერო-საკულტურო მუშაობა: მძიმე და აუტანელია მისი ეკონომიური მდგომარეობა. მაგრამ სტუდენტობა ამას ჩვეული იყო და დღესაც ჩვეულებრივის ბრძოლით იტანს ასეთ მდგომარეობას; ამას გარდა სტუდენტობა დღეს დამშეულია წიგნებით და ამის ატანას ის ვეღარ შესძლებს. ამიტომ სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეურნეო დარგის სტუდენტთა კავშირი მოკმართავთ „საზოგადოებას უმორჩილესის თხოვნით დაგვეხმაროთ ამ მხრივ და შემოგვწეროთ უმთავრესად სამეცნიერო წიგნები. მეტ-ად სწყურია ჩვენ ბიბლიოთეკას საბუნების მეტყველო, (ქიმია, მინეროლოგია, ფიზიკა, ზოოლოგია, ბოტანიკა, ფიზიოლოგია და სხვ.) სამეურნეო სახელმძღვანელო თუ სხვა გვარი წიგნები.

ყოველივე დახმარება ამ მხრივ უმნიშვნელო წიგნების, თუ ფულის სახით დიდი მადლობით იქნება მიღებული კავშირის მიერ.

შემოწირულება მიიღება უნივერსიტეტის კანცელარიაში ყოველ დღე 5—6 საათამდე.

სამეურნეო დარგის საკულტურო კავშირი.

ს.-დ. პარტიაში

თფილისი. ხუთშაბათს, საღ. 6 საათზე, ამხ. გ. მაჭავარიანის თავმჯდომარეობით შესდგა მეოთხე რაიონული კოლექტივის მორიგი სხდომა. სხდომამ განიხილა შემდეგი კითხვები: 1) მოხსენება საფინანსო კითხვისა, 2) მოხსენება თფილისის კამიტეტიდან, 3) მოხსენება დავალებულთაგან, 4) მოხსენება საგამომძიებლო კომისიისა, 5) დედებისა და ბავშვების დაცვის დღე. პირველი კითხვის შესახებ სხდომამ მოისმინა საფინანსო კომისიის მოხსენება და დაავალა მას განაგრძოს ნაყოფიერი მუშაობა. მეორე კითხვის შესახებ, თფილისის კამიტეტს წარმომადგენელს მოხსენების მოსმენის შემდეგ, სხდომა ადგენს, ამ დღეებში მოწვეულ იქნას რაიონული კოლექტივისა და რაიონში მყოფ მცირე კოლექტივების წევრთა შეერთებული სხდომა, რომელზედაც გაკეთებული იქნას მოხსენება ვალიუტაზე. დღის დანიშვნა ევალება პრეზიდიუმს. მესამე კითხვის შესახებ, სხდომა ისმენს რაიონში მყოფ წვრილ საწარმოო დაწესებულებებში მომუშავეთა შორის პარტიულ მუშაობის წარმოების შესახებ მოხსენებას და ავალებს უკვე არჩეულთ განაგრძონ მუშაობა. მეოთხე კითხვის შესახებ სხდომა ისმენს საგამომძიებლო კომისიის მოხსენებას, ამხ. მ. თედორაშვილის მდგომარეობის შესახებ და მოხსენების მოსმენის შემდეგ ადგენს, მიწერილ იქნას დამფ. კრების ს.-დ. ფრაქციისადმი, რომ ამხ. თ ლი მართლაც 1903 წ. დემონსტრაციის დროს არის დაშავებული. მეხუთე კითხვის შესახებ, სხდომა ადგენს, მიიღოს აღნიშნულ დღის მოწყობაში ენერგიული მონაწილეობა და სათანადო მუშაობის წარმოებას ავალებს ამხ. მ. ხუხუნს და მდივანს. ამის შემდეგ სხდომა იხურება. მდივანი.

მუშათა შორის

თფილისი. 17 ოქტომბერს, არამიანცის საავადმყოფოში შესდგა საავადმყოფოს მუშა-მოსამსახურეების საერთო კრება, რომელიც მოწვეული იყო ქალაქის თვითმართველობის მუშა-მოსამსახურეების აღმასრულებელ კომიტეტის მიერ. დღის წესრიგი: 1) მოხსენება—საერთო მნიშვნელობა ქალაქის აღმასრულებელ კომიტეტისა, ადგილობრივი ბიუროსი და ქალაქის თვითმართველობის მუშა-მოსამსახურეთა დელეგატების და მათი ფუნქციები. 2) მოხსენება საწევრო გადასახადების შესახებ ორი პროც. პირველზე მოხსენება გააკეთა აღმასრულებელ კომიტეტის მდივანმა ე. თალაკვაძემ. მან მოუწოდა ადგილობრივი ბიუროს წევრების ასარჩევათ. გავიდნენ შემდეგი კანდიდატები: ამხ. კამკამაძე შალიკიანი, ბახტაძე, ფოცხორიაშვილი დოლიძე, ვართანოვი, სულაგვაძე, გარსევანოვი დავ. დარპინიანცი და ტატიევი. მათ კანდიდატებათ: სოხაძე, შალილოვი, იანქიშვილი, ოგანეზოვი და მაჭავარიანი. შემდეგ ორი პროც. გადადების შესახებ გააკეთა მოხსენება ამხ. პ. ბოკერიამ, იქნა ერთხმათ მიღებული შემდეგი წინადადება: „მოვისმინეთ რა მოხსენება საწევრო გადასახადის გადადების შესახებ ორ პროც. ჩვენ არამიანცის საავთმყოფოს მუშა-მოსამსახურენი ვადასტურებთ ქალ. თვითმ. მუშა-მოსამსახურეების დელეგატების დადგენილებას ორი პროც. გადიდების შესახებ და ვცნობთ კანონიერად ცხოვრებაში გასატარებლათ.“

დამსწრე.

პროვინცია

ხ. ზუხუთი. 5 ოქტომბერს, შესდგა ზუხუთის თემის საბჭოს კრება, რომელსაც დაესწრო 14 ხმოსანი. კრებას თავმჯდომარეობდა გიორგი ლომაძე და მდივ. ლავ. სიხარულიძე.

კრებამ დაადგინა: სასკოლო შენობაზე, რომლის კედლები მოსრულებულია, აიგოს ზედ მეორე სართული აგურის ან ხის მასალისა, ორ კლასიანი სასწავლებლისთვინ სავარგისი შენობა, ყოველივე სამოსწავლო ნივთებით იქნას მოსრულებული და გაწყობილი მომავალი სამოსწავლო წლის დაწყებამდე. საბჭომ საამშენებლო კომისია აირჩია: ნიკიტა იმნაიშვილი, დავით იმნაიშვილი, სიმონ ფირცხალაიშვილი და ლევანტი მგელაძე, რომელნიც შეუერთდებიან განათლების კომისიას დამათთან ერთად შეთანხმებით ქიმოქმედებენ.

ვაჭრობა-მრეწველობის შესახებ საბჭომ იმსჯელა, რაზან წმინდა შემოსავალი თემის და კოოპერატივების სავაჭრო დაწესებულების ხმარდება კულტურულ დაწესებულებებს, მეორე, რაზან ცალკე საწყობის გახსნა მოითხოვს ზედმეტ ხარჯებს გამგეობის და ნოქრების დაქირავებით და მესამედ, რომ დაჯიბრება არ მოხდეს ვაჭრობის დროს ამ ორ-ერთ დარგიან სავაჭროებში, დაადგინა: ყოველგვარი საქონელი, რომელიც არის თემის საწყობში, გადაეცეს პროცენტების დადებით კოოპერატივებს, მასთან საბჭო ავალებს თემის გამგეობას, დღეიდგანვე გადადგას ნაბიჯი, რომ შუხუთის კოოპერატივები გადმოვიდეს თემის ხელში. საცდელი მინდვრის შესახებ საბჭომ დაავალა სამეურნეო კომისიას მოიწვიოს აგრონომი და მისი ხელმძღვანელობით გამონახონ სავარგისი ადგილი, შემდეგ ეცნობოს მიწების განმანაწილებელ კომისიას და მათი შუამდგომლობით საკმარისი მიწა იქმნას შუხუთის თემის სახელზე გამოცალკევებული ფონდის მიწებისაგან. ქალაქებში მყოფ აქაურ ამხანაგების შესახებ საბჭომ იმსჯელა: უმეტესობა ინტელიგენციისა და მოწინავე ამხანაგებისა, თავისი მდგომარეობის გამო, გავიდნენ ქალაქებში, რის გამო ადგილობრივი საქმეები ძლიერ შეფერხებული არის. დაადგინა: სასურველია, მათი პროვინციებში დაბრუნება, წინააღმდეგ შემთხვევაში ქალაქშივე იძუშაონ შუხუთის თემის ეკონომიურ მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად.

ქვის სატეხის შესახებ საბჭომ დაადგინა: დაეკალოს გამგეობას მიიღოს ზომები, რომ გამოტანილი ქვები შენობისთვის თუ კირისთვის დაიბაჟოს საჟნობით, გინდ ურმობით, თემის სასარგებლოთ.

იასაულის დაქირავების შესახებ საბჭომ იმსჯელა და დაავალა ადგილობრივ მილიციონერებს, მიიღონ ხელმეტი შრომა და ცოტა დროს კიდევ გაგვანთავისუფლონ იასაულის ხარჯიდან.

დამსწრე.

წერ. რედაქციის მიმართ

მასწავლებელ ო. რუსაძეს. თანახმა ვარ გამოგყვეთ სამედიატორო სამართალში. ამ დღეებში გაცნობებთ ჩემი მედიატორეს ვინაობას.

ელენე თათრიშვილი.

ცნობები

ავსტრო უნგრეთში ტყვეთ ნამყოფ და სამშობლოში დაბრუნებულთ ვთხოვ თუ რამე იციან კაპიტონ კოსტას ძე ქობალავას შესახებ მაცნობონ. დასაბელებული პირი ლვოვთა ბრძოლის დროს ტყვეთ იქნა წაყვანილი, მერე ის მსახურობდა ქალ. ბუდაპეშტში გაზის ქარხანაში. ავსტრია-უნგრეთში მომხდარ რევოლიუციის შემდეგ მისგან არავითარ ცნობას მშობლები არ ღებულობენ. მისამართი: ქ. ახ. სენ. მომბ. საზ. „ნღობარ“ დათიკო ქობალავას.

განცხადებანი

ექიმი **ივ. გოკერია**

იღებს ქირურგიულ, ქალთა სნეულების და საკუშერკო ავადმყოფებს ყოველ დღე ვაგზლის სამკურნალოში 12—1 ს. ვაგზლის ქუჩაზე, შიხინოვის აფთიაქის გვერდით, სახლი 8, ტელეფონი 6—95. (თ. 2744)

დოქტორი **რომეიდუს ბაკაძეს.** სპეციალურად ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებიან ავადმყოფთ სალამოს 6—7 საათამდე. ჩერქეზიშვილის ქუჩა № 87. ავეჭალის აუდიტორიის ახლო.

დოქტორი **ბ. ბოლდუტეანი.** თვალის ავადმყოფობანი .ამორჩევა საოვალეებისა. მიღება 8—12 საათამდე დ სალ. 4—7-დე ნიკოლოზის ქ. № 32.

ექიმი ქალი **ა. ბ. ზეიფლ-ბაბაშვილი** მედიცინის დოქტორი ციურიხის უნივერსიტეტისა და ედინბურგის მედიკურ ქირურგიულ კოლეჯისა. იღებს ყოველ დღე შინაგან ქალის და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა საბებიო დარიგებას ხიფილისის წამლობა (606—914) დილის 10—12 ს. და საღამოს 5-6 ს. პლეხანოვის ქ. № 119, ტელეფონი № 9—26.

ექიმი **იოსებ რაუდენის ძე ცინცაძე** იღებს ვენერიულ სნეულ. ავადმყოფთ სალამოს 5—7 საათ. ყოველდღე. ალექსანოვის ქ. № 121, ბინა 4, ტელეფონი 11—06.

ექიმი **ა. ი. ბუთათელაძე** იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულ. ავადმყოფთ საღ. 5—7 საათ. გარდა კვირისა. მიხეილის ქ. № 55. ფოსტის პირდაპირ. ტელ. 10-46.

ექიმი **ა. ბ. ბაბაბეკოვი** ხიფილისი და ვენერიული სნეულებანი. შეშხაპუნება „606“ და „914“. მიღება დილით 9—11, საღამოთი 4—6 ს. მიხეილის ქ. № 116 ტელ. 14—28.

ექიმი **ა. ლ. ლეონტიევი** შინაგანი ავადმყოფობანი. ყველა მხრივ გამოკვლევა და ფიზიკური მეთოდების [illegible] ელექტრო-სინგენებით [illegible] ავადმყოფობათა. [illegible] ბინა № 3. მიღება [illegible] ილის 11—12 საათ. და საღამოს 4—8 [illegible] ათამდე. (თ. 2642)

მედიცინის დოქტორი **ა. ა. ბოლნი.** ნერვიული, შინაგანი და საბავშვო ავადმყოფობანი ელექტრო-სინგენებით მკურნალი კაბინეტი, ჰიპნოზი შთაგონება ავადმყოფების მიღება დილის 10 ნახ.—1 საათამდე, საღამოს 6—7 საათ. კვირაობით და ხუთშაბათობით საღამოობით ავადმყოფები არ მიიღებიან. მიხეილის ქ. (ალეხანოვისპრ.) № 111 ტელ. 13—42.

ექიმი **ნ. ე. ჯაფარიძე** ღებულობს შინაგან, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებით ავადმყოფებს დილის 12—1ნახ. საათ. საღამოს 5—6 საათ. მისამართი: ფიფიანოვის ქუჩა № 7 ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ, ტელეფონი 16—65

ექიმი **ე. ჩიჯავაძის** ბაქტერიოლოგიური, სერო დიაგნოსტიური და ქიმიურ-მიკროსკოპიული **ლაბორატორია** იღებს გამოსაკვლევად სისხლს: Wassermann-ის; Weinberg-ის, Widal-ის რეაქციები, სრული კლინიკური და ბაქტერიოლოგიური გამოკვლევა, მალარია, Opermeyer-ის სპიროჭეტები და სხვა. შარდს, განავალს, ნახველს, რძეს, ლორწოს, ჩირქს, ხერხემლის ტვინის სითხეს, კუჭის სითხეს და სხვა. ამზადებს აუტოგენიურ ვაქცინას. 26 მაისის (ოლღას) ქუჩა. გაბაანთ შესახვევი № 3. მიღება მიიღება დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

ექიმი **ბესარიონ კაკოლი** მიიღებს განსაკუთრებით ყელის, ყურის და ცხვირის ავადმყოფებს ყოველ დღე 11—12 საათ. დილით, 5—7 საათ. საღ. მიხეილის ქრ. 117, ტელ. 13—27

ექიმი **ნ. ბ. ჯაფარიშვილი.** იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულებიან ავადმყოფთ დილით 8—9 ს-დის და საღამოთი 4—6 ს-დის. მიხეილის პროსპ. № 64. (საავთმყოფოს ახლოს) ტელეფ. 14—60. (თ.—2662.)

დოქტორი **ი. ბ. ბაბაბურანი.** სისხლის გამოკვლევა სიფილისიანზე (Wasserman'-ის რეაქცია) ბაქტერიოლოგიური გამოკვლევა დიფტერიზე, ტიზე, გონოკოკზე და სხვ. პირადათ ნახვა დილის 8 ნახ.—10 ნახ. საათ- საღ. 5—7 საათ. დიფტერიტზე მიიღება დილის 8 საღ. 8 საათ. გრიბოედოვის ქ. № 12 ტელეფონი 16—82.

ექიმი **ნ. ბ. ბაშარანი** სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება „606“ და „914“. ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამართი: ოლღის ქუჩა № 33.

ექიმი **ლ. ა. ხარალიძე.** იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ საღამოს 6—7 საათამდე. ჩერქეზიშვილის ქუჩა № 87. ავეჭალის აუდიტორიის ახლო.

ექიმი **ბ. ბოლდუტეანი.** ამორჩევა საოვალეებისა. მიღება 8—12 საათამდე. [illegible] 4—7-დე ნიკოლოზის ქ. № 32.

ექიმი ქალი **ა. ბ. ზეიფლ-ბაბაშვილი** მედიცინის დოქტორი ციურიხის უნივერსიტეტისა და ედინბურგის მედიკურ ქირურგიულ კოლეჯისა. იღებს ყოველ დღე შინაგან ქალის და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა საბებიო დარიგებას ხიფილისის წამლობა (606—914) დილის 10—12 ს. და საღამოს 5-6 ს. პლეხანოვის ქრ. № 119, ტელეფონი № 9—26.

ექიმი **ალექსანდრე ბაღინ ჰირშაპირი,** ტელეფონი 16—65

ექიმი **ბ. ბ. ბაბაბურანი** ბაქტერიოლოგიური, სერო დიაგნოსტიური და ქიმიურ-მიკროსკოპიული **ლაბორატორია** იღებს გამოსაკვლევად სისხლს: Wassermann-ის; Weinberg-ის, Widal-ის რეაქციები, სრული კლინიკური და ბაქტერიოლოგიური გამოკვლევა, მალარია, Opermeyer-ის სპიროჭეტები და სხვა. შარდს, განავალს, ნახველს, რძეს, ლორწოს, ჩირქს, ხერხემლის ტვინის სითხეს, კუჭის სითხეს და სხვა. ამზადებს აუტოგენიურ ვაქცინას. 26 მაისის (ოლღას) ქუჩა. გაბაანთ შესახვევი № 3. მიღება მიიღება დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

ექიმი **ბ. ბ. ბაბაბეკოვი** ხიფილისი და ვენერიული სნეულებანი. შეშხაპუნება „606“ და „914“. მიღება დილით 9—11, საღამოთი 4—6 ს. მიხეილის პროს. სასტუმრო „ნიაგ“-ის პირდაპირ № 116 ტელ. 14—28.

ქართული ლატარიის გამგეობა

ამით აუწყებს თავის პროვინციის კომიტეტებს და ყველა აგენტებს, რომ ვინც ამა თვის 25 მდის არ წარმოადგენს გაუყიდველ ბილეთებს, შემდეგ კანტორა ბილეთებს აღარ მიიღებს და კომიტეტებს თუ აგენტებს მოსთხოვენ წარმოუდგენელ ბილეთების ფასს. ლატარიის გათამაშება მოხდება 2 გიორგობისთვეს სახელმწიფო თეატრში. (ნ. 4—1)

გამოვიდა და იყიდება

სოფრონ გლახაშვილის

თხზულებანი: პიესები, ბიბიატურ. ეგავები და მოთხრობები 1 ტომად—წერა-კითხვის, „ცოდნის“ და „განათლების“ ბიბლიოთეკაში. იქვე იყიდება ქართ. ბუხჰალტერია დაითმობათ 12 პროც. გამოკლებით: სამღვდელო პირთ, სტუდენტებს, მეშჩებს და ჩვენ ჯარისკაცებს, რომლებმაც უნდა მიმართონ სამეურნეო ბანკში ს. ტარუაშვილსა. (2740—2—2)

მსწრაფელ მბეჭდავი სტამბა რედაქტორი „ნაბადის“ შესახვევი № 1